ספרי׳ — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קונטרס

שלח נא ביד תשלח

לרגל כינוס השלוחים העולמי

•

מכבוד קדושת

אדמו״ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט״א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

With free English transalation

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים״

770 איסטערן פאַרקוויי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

הי׳ תהא שנת פלאות בכל

שנת המאה ועשרים לכ״ק אדמו״ר מלך המשיח שליט״א

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד

בס״ד.

פתח דבר

לקראת מלאת י״ד שנה ליום הבהיר ראש חודש כסלו (תשל״ח – תשנ״ב) – הננו מוציאים לאור קונטרס „שלח נא ביד תשלח״*, משיחות כ״ק אדמו״ר שליט״א בהתוועדות דשבת פ׳ חיי שרה, כ״ה מרחשון, מברכים החודש כסלו שנה זו – לרגל „כינוס השלוחים העולמי״. ובה מבאר מטרת הכינוס ותפקיד השלוחים בדורנו ובזמננו זה – „להביא לימות המשיח״, לקבל פני משיח צדקנו, „שלח נא ביד תשלח״.

מערכת „אוצר החסידים״

ער״ח כסלו ה׳תשנ״ב (**ה**י׳ **ת**הא **ש**נת **נ**פלאות **ב**כל)
שנת הצדי״ק לכ״ק אדמו״ר שליט״א
ברוקלין, נ.י.

*) להעיר מהרמז ב„יד תשלח״. וגם במספר השנה – תשנ״ב ר״ת „שלח נא ביד תשלח״.

The Sicha was translated by:
Mrs. T. Turen (moshiach@bnosrabbeinu.com)

Please note:

Square parenthesis [ ] and the **bold** font is used to signify the parentheis in the original Sicha.

Sicha in Review
Shabbos Parshas Chayai Sara 5752

Being that we are at the beginning of the annual International Conference of Shluchim –"emissaries," we need to discuss the special new job of the Shluchim - to accept our righteous Moshiach. Occasionally, innovations occur in shlichus that become the gateway through which all aspects of shlichus ascend heavenward. Redemption is now the gateway for shlichus. The goal of the convention is to strategize how to fulfill this special shlichus of our times, the acceptance of Moshiach.

To understand the connection between the service of shlichus and Moshiach, let us explain Moshiach himself as a Shliach. When Moshe was sent by Hashem to redeem the Jewish people, he wanted Hashem to send Moshiach instead. How could Moshe question Hashem? Conversely, if he was correct, why was Moshe's request not accepted by Hashem? Our questions come from a misunderstanding of Moshe's request. Moshe was asking for Moshiach and Moshe to become fused and this indeed happened.

To understand this we need to explain the concept of shlichus, beginning with the original shlichus in Torah, that of Eliezer, Avrohom's servant, being sent to find a wife for Yitzchak. What was Eliezer's status, Shliach or shadchan – "matchmaker"? There are seven conclusive proofs that Eliezer was a Shliach but the final one is puzzling. Avraham gave all of his possessions to Eliezer as a gift to Yitzchok to ensure the marriage. How was he allowed to do this and not leave anything for himself and the sustenance of his own household?

Avraham invested everything because he knew that this was the marriage that would continue the Jewish people. Avraham's entire existence was the Jewish people; no part of him could remain outside this union. Also this marriage was the fruits of Avraham's labors. All of his powers had to be invested in it. Obviously then, Eliezer was a Shliach. If all of Avraham's possessions were dedicated to this union, obviously Eliezer had to be completely invested as well. Such dedication could only be in a Shliach who is truly an extension of

Avraham himself. According to Chassidus, this marriage signifies the fusion of Ma - Yitzchak and Ban - Rivka. This reflects the entire service of the Jewish people in this physical world. Through this marriage, it became possible for every Jew to accomplish this divine service. However, if this is so, then why is the Torah's focus on Eliezer's shlichus instead of on the actual marriage?

In order for Eliezer to accomplish the fusion of Ma and Ban, he needed to be a personal embodiment of it as well, which he was because he was a Shliach. A Shliach is a fusion of self (Ban) and self-nullification (Ma). This is expressed by the two roles of a Shliach, independent thinking and nullification to the sender. His independence is the expression of his Ban; his nullification, stemming from his Ma element, allows the power of the sender to be expressed within him. Therefore his shlichus was what made the union between Yitzchok and Rivka possible and caused the fusion of Ma and Ban in the world.

Similarly every Jew is a fusion of the Ma of the soul and the Ban of the body. This enables each one of us to be Hashem's Shliach and cause the fusion of Ma and Ban in this physical world.

Moshiach has the ultimate responsibility to fuse together the forces of Ma and Ban. As such he needs to be a Shliach because in order to create this fusion in the world he must be a personal embodiment of it. His Ban element is his humanity; he is a human who even has to fight wars. His Ma element is his nullification to Hashem which enables Hashem to unite and truly be one with him.

Moshiach also possesses the inner fusion of Moshe and Moshiach, as accomplished by Moshe's request of Hashem to send Moshiach to redeem the Jews from Egypt. Moshe is the ultimate Mashpia, the embodiment of Torah. Moshiach is the ultimate Mikabel, the embodiment of self-nullification. Moshiach is able to absorb and internalize the powers of the Mashpia and powers even higher than the Mashpia through his self-nullification because the source of the Mikabel is ultimately higher than that of the Mashpia. Moshe and Moshiach are fused so Moshiach contains both his personal element of kingship as well as Moshe's element of teacher of the Jewish people.

Every Jew is a Shliach and as such possesses both the elements of Mashpia and Mikabel. His Mashpia quality gives him the ability to

be independent and his Mikabel quality gives him the ability to be nullified to Hashem his Sender.

These are the two aspects necessary in a Shliach. Just as Avraham gave all that he had to ensure the fusion of Ma and Ban in the marriage of Yitzchok and Rivka, Hashem gives all that He has, including His very Essence, in order to enable us to do our shlichus and fuse Ma and Ban. We accomplish this by all details of our service being permeated with the revelation of Moshiach.

We are on the threshold of Redemption. Melech HaMoshiach has even already fulfilled the criterion of successfully fighting Hashem's wars. All shlichus has been done and completed. What must still happen to reveal Moshiach? The only thing left is to accept Melech HaMoshiach in actuality. This will enable him to fulfill his shlichus and take us out of Exile! All Shluchim must penetrate all of their shlichus with this one point of acceptance of Moshiach. They must explain Moshiach so that everyone can intellectually accept him, without any exceptions. Now that the work of shlichus is done, we must turn to Hashem and demand, "Hashem, do Your shlichus and send Moshiach now!"

משיחות ש"פ חיי שרה,
כ"ה מר־חשון, מבה"ח כסלו, ה'תשנ"ב
– פתיחת כינוס השלוחים העולמי –

א. שטייענדיק באַ דער התחלה און פתיחה פון דעם כינוס השלוחים העולמי – פון די שלוחים שי' פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בכל מרחבי תבל, בארבע כנפות הארץ – דאַרף מען צום אַלעם ערשטן דערמאָנען דעם יסוד און אַרויסגעבן דעם תפקיד פון די שלוחים בדורנו זה בכלל, ובמיוחד – דער חידוש אין דער עבודת השליחות וואָס איז צוגעקומען במיוחד בזמן האחרון: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה.

כמדובר כמ"פ, אַז נוסף צו דער נקודה משותפת אין כללות עבודת ה־שליחות פון אידן בכלל אַלס שלוחים פון דעם אויבערשטן, וואָס איז „אני נבראתי לשמש את קוני"[1], ובפרט פון די שלוחים פון נשיא דורנו – אַ נקודה משותפת וואָס איז גלייך בכל הזמנים – קומט צו מזמן לזמן אַ חידוש אין דער שליחות, אַ שליחות מיוחדת, וואָס זי נעמט דורך און איז דער „שער"[2] דורך וועלכען אַלע עניני השליחות זיינען „עולה"; ועאכו"כ בנדו"ד – אַ חידוש כללי ועיקרי וואָס איז ניט בלויז נאָך אַ פרט (אָדער אַ כלל) אין דער שליחות, נאָר אַן עיקר און אַן ענין כללי ביותר, ביז דעם ענין הכי כללי אין אידישקייט – הכנה לביאת משיח צדקנו – וואָס נעמט אַרום אַלע נקודות ופרטים פון דער עבודת השליחות.

ווי מ'האָט שוין גערעדט מערערע מאָל (ובפרט אין די לעצטע חדשים און וואָכן): לויט דער הודעה פון חז"ל[3] אַז ס'איז שוין „כלו כל הקיצין", און די הודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אַז מ'האָט שוין אויך תשובה געטאָן, ביז אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני עבודה (אפילו „צופּוצן די קנעפּ"[4]), און מ'שטייט גרייט צו קבלת פני משיח צדקנו – איז איצטער די עבו־דה און שליחות: צו זיין גרייט בפועל צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש!

דערפון איז מובן, אַז אין דעם באַ־שטייט די מטרה פון דעם היינטיקן כינוס השלוחים העולמי: צו זיך צוזאַ־מענרעדן און אַרויסקומען מיט החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, ווי צו אויספירן די שליחות מיוחדת פון דעם איצטיקן זמן: קבלת פני משיח צדקנו.

ב. דער ביאור השייכות פון דער עבודת השליחות (פון די שלוחים וועל־כע האָבן זיך צוזאַמענגעקליבן אין דעם כינוס השלוחים העולמי) מיט משיח צדקנו – וועט מען פאַרשטיין דורך אויפקלערן די שייכות פון משיח עצמו מיט ענין וגדר השליחות בכלל:

אויף דעם פסוק[5] „שלח נא ביד תשלח" (וואָס משה האָט געזאָגט דעם אויבערשטן ווען דער אויבערשטער

---

1) משנה ובריי‏תא סוף קידושין.

2) ראה סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 22. וש"נ. תש"ד ע' 105. לקו"ד ח"ד תשמז, ב. (וראה סה"מ תש"ח ע' 240).

3) סנהדרין צז, ב.

4) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

5) שמות ד, יג.

Sicha of Shabbos Parshas Chaya Sarah 5752

— Opening of the International Conference of Shluchim —

1. At the beginning and opening of the International Conference of Shluchim, the Shluchim – "emissaries" - of the Rebbe, my father-in-law, the leader of our generation, it is appropriate to state the foundation and mission of the Shluchim of our generation in general and more specifically the new focus in the service of shlichus most significant in recent times. This is: **to accept our righteous Moshiach with the true and complete Redemption**.

As stated many times, there is an unchanging common denominator in the shlichus of all Jews as Shluchim of Hashem, "I was created to serve my Maker," which is especially applicable to the Shluchim of the leader of our generation. It is a common denominator that is everlasting at all times. However from time to time there is a new emphasis in the shlichus. A special shlichus is given that permeates and becomes the 'gateway' through which all matters of shlichus ascend.

This is especially true in our situation since this new shlichus is a complete, essential innovation that is not merely another detail or principle in shlichus but rather is the mainstay and the most entire issue in all shlichus. Truly, it is the most all-embracing issue in all of Judaism - the preparation for the coming of our righteous Moshiach - which contains within it all the details of the service of shlichus.

As we have already stated many times and especially in the most recent months and weeks, our Sages proclaimed that already "all the prearranged dates have passed" and the Rebbe, my father-in-law, the leader of our generation, proclaimed that we have already repented and completed all divine service, even polishing the buttons. Based on this, we are now standing ready to receive our righteous Moshiach. Now, the divine service and shlichus is to be truly ready to accept our righteous Moshiach **in actuality!**

Therefore, it is understood that this is the purpose of the current International Shlichus Conference: to confer and formulate good resolutions in order to implement them in actual practice. We must establish how to achieve the special shlichus of the current time- the acceptance of our righteous Moshiach.

2. An essential relationship exists between Melech HaMoshiach and the shlichus [of the Shluchim who have gathered for the International Conference of Shluchim.] This can be understood by explaining the relationship between Moshiach himself and the concept and definition of shlichus.

In Moshe Rabbeinu's first dialogue with Hashem at the burning bush, the verse reads, "Please send through the one You will send." [Moshe was responding to Hashem when

האָט אים געשיקט צו אַרויסנעמען אידן פון מצרים) זאָגן חז"ל[6]: „אמר (משה) לפניו רבש"ע שלח נא ביד תשלח – ביד משיח שהוא עתיד לגלות". ועפ"ז יש לומר, אַז משיח האָט אין זיך דעם גדר פון אַ שליח ע"פ תורה. משיח איז דער שליח („שלח . . תשלח") של הקב"ה צו גואל זיין אידן[7].

דער טעם בפשטות פאַרוואָס משה האָט דאָס געבעטן, איז, כפרש"י עה"פ: „ביד אחר שתרצה לשלוח שאין סופי להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד, יש לך שלוחים הרבה": וויבאַלד אַז בלאו־הכי וועט דער אויבערשטער ניט שיקן משה'ן „להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד", נאָר ער וועט שיקן אַן אַנדער שליח (משיח), איז זאָל ער שיקן משיח'ן צו גואל זיין אידן אויך פון מצרים.

מ'דאַרף אָבער פאַרשטיין: משה האָט דאָך זיכער פאַרשטאַנען – ובפרט אַז ער איז געווען שלימות החכמה דקדושה[8] (ו„משה קיבל תורה מסיני"[9]) – אַז דער אויבערשטער האָט אַליין געוואוסט אַז ער וועט שיקן משיח'ן (און ניט משה) צו גואל זיין אידן לעתיד, און פונדעסט־וועגן האָט ער אויסגעקליבן משה'ן אַלס שליח צו גואל זיין אידן פון מצרים: איז וואָס האָט ער געבעטן „שלח נא ביד תשלח"?!

ולאידך גיסא: וויבאַלד אַז משה (חכמה דקדושה) האָט אַזוי געבעטן און מציע געווען, איז פאַרשטאַנדיק אַז דאָס איז אַזוי ע"פ חכמה דקדושה בתכלית השלימות שלה; איז פאַרוואָס איז בקשתו ניט נתקבל געוואָרן?

ויש לומר, אַז היא הנותנת: וויבאַלד אַז דאָס איז אַ בקשה והצעה פון משה רבינו (און אַראָפּגעבראַכט אין תורת אמת ותורה הנצחית[10]), איז דאָס טאַקע נתקיים געוואָרן בפועל – אַז דעם זעלבן שליח וועלכער דער אויבער־שטער שיקט צו גואל זיין אידן ממצרים (משה) וועט ער שיקן צו גואל זיין אידן לעתיד – ווי עס שטייט אין מדרש[11], אַז משה „הוא גואל ראשון (בגאולת מצרים) הוא גואל אחרון" (בגאולה העתידה).

און דאָס איז געווען כוונת משה מיט בעטן „שלח נא ביד תשלח" (אע"פ וואָס ער האָט געוואוסט אַז דער אויבער־שטער ווייס אַז ער וועט שפּעטער שיקן משיח) – צו פאַרבינדן דעם „גואל ראשון" מיט דעם „גואל אחרון", אַז אויך די גאולה ראשונה (ממצרים) זאָל זיין פאַרבונדן מיט „ביד תשלח" (משיח), און אויך די גאולה האחרונה זאָל זיין פאַר־בונדן מיט משה'ן („גואל ראשון").

דאָס הייסט, אַז[12] אע"פ וואָס משה און משיח זיינען צוויי באַזונדערע מענטשן (ומשה איז פון שבט לוי און משיח איז פון שבט יהודה (בית דוד)) און באַדייטן צוויי באַזונדערע ענינים, ווערן זיי פאַרבונדן און פאַראייניקט, כדלקמן (סעיף ט).

6) מדרש לקח טוב עה"פ. וראה פדר"א פ"מ: ביד אותו איש שאתה עתיד לשלוח כו' שנאמר הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא גו' (מבשר הגאולה). וראה לקו"ש חי"א ע' 8 הערה 3־2.

7) דאף שבקשת משה לא נתקבלה בפועל (אבל ראה לקמן בפנים), אין זה שולל דברי משה שמשיח הוא שליח לגאול ישראל לעתיד.

8) ראה לקו"ש ח"ו ע' 244 ואילך. וש"נ.

9) אבות פ"א מ"א.

10) ראה תניא רפי"ז. ובכ"מ.

11) ראה שמו"ר פ"ב, ד. שם, ו. זח"א רנג, א. ש' הפסוקים פ' ויחי. תו"א משפטים עה, ב.

12) ראה גם אוה"ח ויחי מט, יא. לקו"ש חי"א שם.

He **assigned** him the mission to go to Egypt to take the Jews out from there.]

Our Sages explain that Moshe was saying "'Hashem, please send through the one You will send,' through Moshiach who in the future will be revealed." According to this, it is reasonable to assume that in Moshiach is the aspect of **Shliach.** Moshiach is the Shliach of Hashem to redeem the Jewish people.

The reason why Moshe requested this is found in Rashi's explanation of the verse: "Through another that You will want to send. Ultimately I will not bring them into the Land of Israel and be their redeemer in the future. You have many emissaries." Hashem would not send Moshe to bring them into the Land of Israel and be their redeemer in the future; He will send another Shliach, Moshiach. Hashem should already send Moshiach to redeem the Jews from Egypt!

But we need to understand the following: Surely Moshe understood, especially since he was the absolute example of the Supernal Wisdom of Hashem, that Hashem Himself knew that in the future He would send Moshiach, and not Moshe, to redeem the Jewish people. Despite this, Hashem chose Moshe as the Shliach to redeem the Jews from Egypt. If so, why did Moshe request, "Please send through the one You will send"?

On the other hand since Moshe, (Chochma of Kedusha), requested this, it is understood that this request is correct according to the Supernal Wisdom's absolute understanding. If so, why did Hashem not accept his request?

It is reasonable to assume that the answer is actually embedded within the question itself. Since this is the request and suggestion of Moshe Rabbeinu and is recorded as part of the eternal absolute truth of Torah, it truly was fulfilled in actuality. The Shliach that Hashem sent to redeem the Jews from Egypt, Moshe, will be the one sent to redeem the Jews in the future. This is in keeping with the words of the midrash that Moshe "is the first redeemer (in the redemption from Egypt) and he is the final redeemer (in the ultimate future Redemption)."

This was Moshe's intention when he requested "please send through the one You will send." Moshe knew that Hashem knows that in the future He will send Moshiach and not Moshe. But through these words, Moshe was connecting the 'first redeemer' with the 'final redeemer'. In this manner, even the first redemption from Egypt will be bound up "through the one You will send," Moshiach, and the final redemption will be connected with Moshe, the first redeemer, as well.

Moshe and Moshiach are two separate people. Moshe is from the tribe of Levi and Moshiach is from the tribe of Yehuda [and the house of Dovid], and they each express different concepts. Yet, they remain connected and **united together**, as will be explained later (Seif 9.)

ג. וועט מען עס פאַרשטיין בהקדים הביאור בכללות גדר השליחות בתורה, אָנהויבנדיק פון דער ערשטער **שליחות וועגן וועלכער עס רעדט זיך אין תורה (ובאריכות הפרטים)**[13] בפרשתנו[14] **— די שליחות וואָס אברהם האָט געשיקט אליעזר׳ן צו געפינען און מאַכן און טאָן אַ שידוך פאַר יצחק בנו, און ווי ער האָט דערנאָך אויסגעפירט שליחותו בפועל — בשידוך יצחק ורבקה.**

ויש מקום לחקור וואָס איז געווען דער גדר ודין פון (שליחות) אליעזר ב־קיום דברי אברהם אליו[15] **„ולקחת אשה לבני ליצחק״**[16]**. וואָס יש לפרש בזה אויף כמה אופנים, ומהם**[17]**: (א) „אליעזר** שליח **הי״ לקידושין**[18] **(ווי עס שטייט**

13) ראה גם שיחת ש״פ חיי שרה תשמ״ט (סה״ש ח״א ע׳ 58 ואילך). תש״נ (סה״ש ח״א ע׳ 130 ואילך).

14) כד, ב ואילך.

15) שם, ד.

16) **וראה פנים יפות וס׳ המקנה שבהערה 18, שאברהם שלח את אליעזר בתור שליחו של יצחק שהי׳ גדול (וראה קידושין מה, ב). ואף לדעת הפוסקים (רמ״א אה״ע סל״ה ס״ו בשם הגהות מרדכי) דאין שליח קידושין עושה שליח, הרי זה: (א) רק לדיעה אחת ותקנה בעלמא. וצ״ע אם כן הוא (אצל האבות) לפני מ״ת. (ב) אליעזר הי׳** עבדו **של אברהם שהוא כגופו (ולא כמו שליח), ומצד זה הי׳ יכול לקדש רבקה, ראה מפרשים שבהערה 18.**

17) **הבא לקמן הוא ע״פ פירוש התוס׳ שבהערה 19, ופירוש המדרשים ומפרשי התורה — שאליעזר קידש את רבקה ליצחק, והיא נעשית ארוסה* (מדרש אגדה עה״פ (פרשתנו שם, כב) ויקח האיש נזם זהב. לקח טוב עה״פ (שם, נג) ויוצא העבד. תוס׳ (הדר זקנים) עה״פ (שם, יו״ד) ויקח העבד עשרה גמלים), או גם נשואה (ראה פדר״א פט״ז וברד״ל אות לה. ספורנו עה״פ (שם, סא) ויקח העבד את רבקה. ועוד).**

[ולפי פירוש זה — יש לומר, דזה שאליעזר שם „שני צמידים על ידי״ (שם, כב), הוא בהתאם להמנהג לקדש בטבעת***. וראה מדרש אגדה שם, ש„נזם זהב — הוא הי׳ קידושין, ושני צמידים על ידי׳ שהם מאתים וחמשים, המאתים כנגד כתובת בתולות והחמשים תוספת״].**

אבל בכמה מדרשים ומפרשים משמע שלא קידשה אלא הביאה ליצחק ורק אח״כ נתקדשה לו (ראה פדר״א שם לדעת ר״י. וראה לקו״ש חט״ו ע׳ 165 הערה 22; ע׳ 168 הערה 33).

18) **ואף שאליעזר הי׳ עבד, ואין עבד נעשה שליח לקידושין לפי שאינו בתורת גיטין וקידושין (רמב״ם הל׳ אישות פ״ג הי״ז. טושו״ע אהע״ז סל״ה ס״ו) — י״ל בפשטות, שלפני מ״ת הי׳ אפשר למנות גם עבד לשליח (כיון שלא הי׳ אז „תורת קידושין״, ראה רמב״ם ריש הל׳ אישות). ובמנחה בלולה ופי׳ מהרי״א עה״ת פרשתנו שם ועוד, שאברהם שיחרר אליעזר ולכן נעשה שליח לקידושין.**

עוד ביאור בזה — בפנים יפות פרשתנו שם, ב; המקנה לקידושין מא, ב [ושם, שדין הנ״ל שאין עבד נעשה שליח לקידושין הוא רק בנוגע לאדם אחר אבל עבדו של המקדש שאני ויכול לקדש ע״י עבדו לא מתורת שליחות אלא דהוי כגופו, ד„יד עבד כיד רבו״ (ב״מ צו, סע״א. וש״נ)]. וראה עד״ז ברד״ל לפדר״א פט״ז אות לב בהג״ה (ו). ועוד.

*) ראה בתוס׳ הנ״ל שבמסכת כלה (רפ״א) דמייתי קרא דויברכו את רבקה (פרשתנו שם, ס) איכא למימר דהתם ברכת אירוסין (אבל ראה הערה 24).

**) רמ״א אה״ע ר״ס כז (ושם: „ויש להם טעם בתיקוני זהר״, ראה תקו״ז ריש תיקון ה׳ (יט, א). תי׳ י׳ (כה, ריש ע״ב). תי׳ כא (נה, ב)). חינוך מצוה תקנב (וראה בס׳ אוצר חילוף מנהגים בין בני בבל לבני א״י (הובא גם ביש״ש ב״ק בסופה) דמנהג א״י לקדש בטבעת משא״כ בבבל). — הביאור בזה ע״פ הלכה, ראה צפע״נ לרמב״ם הל׳ אישות רפ״ג. ס׳ המקנה סי׳ נ ס״א (הובא בשער הכולל פל״ה אות ג). — וראה בארוכה שיחת ש״פ בלק תשד״מ.

***) וע״ד מה שמצינו ביהודה ותמר — שנתן לה חותמו (וישב לח, יח) „וקדשה בטבעת״ (דעת זקנים מבעה״ת עה״פ. וכ״ה בתוספות — הדר זקנים. מושב זקנים עה״ת. וראה לקו״ש חט״ו ע׳ 337 ואילך).

3. This matter will be understood by preceding with an explanation on the general concept of shlichus in Torah. The **first** shlichus mentioned in Torah, at length and in great detail, is in **this week's Torah portion**. It is the shlichus given to Eliezer to find a wife for Yitzchok and his accomplishment of this concluding in the marriage of Yitzchok to Rivka.

We need to examine Eliezer's mission in fulfilling Avraham's words to him, "and you shall take a wife for my son, for Yitzchok." This could be explained in a number of ways. Among them:

1) In Tosfos it says that Eliezer was a **Shliach** for kedushin

(In the original, the Rebbe Melech Hamoshiach Shlita has a lot of notes here, so to keep the english pages with the Yiddish, we are leaving the rest of this page empty)

אין תוספות[19]), וואָס „שלוחו[20] של אדם כמותו"[21]. [און אויך אין דעם גדר פון שליח עצמו זיינען פאַראַן כמה דרגות, כידוע[22]: מעשה השליח איז כמעשה המשלח; יתרה מזה אויך דער כח העשי' של השליח איז כמותו דהמשלח; ועוד יותר – דער גאַנצער שליח איז כמותו דהמשלח; ביז „כמותו (דהמשלח) ממש"[23]]. (ב) אליעזר איז געווען בגדר שדכן, צו געפינען אַן אשה פאַר יצחק'ן (ניט בתור שליח לקידושין[24]), אָדער אפילו אַ שדכן צו איר מקדש זיין – וואָס הגם אַז אויך אַ שדכן האָט בכח צו מקדש זיין[25], איז דאָס אָבער ניט דער זעלבער כח ווי אַ שליח וועלכער איז „כמותו" דהמשלח, משא"כ בנוגע צו אַ שדכן זאָגט מען ניט[26] אַז שדכן של אדם כמותו, ואדרבה – אַ שדכן איז בפירוש ניט כמותו, נאָר ווי אַ באַזונדער מענטש וואָס טוט יענעם אַ טובה (ווי מ'זעט עס במנהג העולם).

עס איז דאָ אַ סברא צו זאָגן, אַז אליעזר איז ניט געווען ווי אַ שליח של אברהם שהוא כמותו, נאָר ווי אַ באַזונ־דער מציאות (אַזוי ווי אַ שדכן) – ווי ס'איז משמע פון דעם וואָס (בענין ה־שידוך של יצחק גופא) אליעזר „הי'[27] מחזר למצוא עילה שיאמר לו לאברהם לפנות אליו להשיאו בתו, אמר לו אברהם בני ברוך ואתה ארור ואין ארור מדבק[28] בברוך"[29]. [ובפרט אַז אין דעם סיפור הדברים איז מודגש ובאריכות ווי אליעזר האָט אַליין זיך געדאַרפט משת־דל זיין צו געפינען דעם פּאַסיקן שידוך פאַר יצחק: אליעזר האָט געדאַרפט אַליין מתפלל זיין לה', און אַליין מברר זיין און מאַכן אויף דעם אַ סימן (און דערצו נאָך באופן נסי), וואָרום אברהם האָט אים נאָר געזאָגט[30] „לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני גו' אל ארצי ואל מולדתי תלך", און ניט מפרט געווען וועמען ער זאָל מקדש זיין] – במילא איז דאָ אַן אָרט אַז אין דעם זאָלן זיך אַריינמישן אייגענע חשבונות כו'.

אָבער לאידך גיסא, איז דאָך אליעזר

---

19) ד"ה שנאמר – כתובות ז, ב.

20) משנה ברכות לד, ב. קידושין מא, ב. וש"נ.

21) ואף שענין השליחות שייך דוקא בישראל, „מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית" (קידושין שם. וש"נ) – י"ל שקודם מ"ת הי' שייך שליחות גם באוה"ע וע"י אוה"ע (ובנדו"ד – שליחות אברהם ע"י אליעזר), ובפרט שאליעזר הי' „זקן ביתו המושל בכל אשר לו", „דולה ומשקה מתורת רבו" (כדלקמן בפנים). ועוד ועיקר – שאליעזר הי' עבדו של אברהם, שהוא כגופו (וראה הערה 18).

22) ראה לקח טוב (להר"י ענגיל) כלל א. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סרס"ג סכ"ה בקו"א. וראה לקו"ש ח"ח ע' 323 ואילך. חי"ב ע' 148 ואילך. ח"כ ע' 303. סה"ש תש"נ ח"א ע' 133 ואילך. סה"ש תנש"א ח"א ע' 152.

23) כ"ה הלשון בתשובות הריב"ש סרכ"ח. לקו"ת ויקרא א, ג.

24) כדמשמע גם לפי מה שמסיים בתוס' כתובות שם ש„נראה דאסמכתא בעלמא היא כו' ולא איירי פשטי' דקרא בברכת אירוסין" (וכן מפורש במס' כלה רבתי פ"א).

25) ראה שו"ע אה"ע שם ס"ד.

26) וראה שו"ע שם „אפילו לא מינוהו שליח בהדיא אלא שגילה דעתו שהוא חפץ באשה פלונית וא"ל לשדכה לו והלך השדכן וקדשה לו בלא מינוי שליחות הרי זו מקודשת".

27) רש"י פרשתנו כד, לט, מב"ר שם פנ"ט, ט. ילק"ש הושע רמז יב.

28) דענין הנישואין הוא ש„דבק באשתו והיו לבשר אחד" (בראשית ב, כד), שדוגמתו בענין השליחות – „שלוחו של אדם כמותו (ממש)".

29) ולהעיר גם מטענת אברהם (לך לך טו, ב־ג): „מה תתן לי ואנכי הולך ערירי ובן משק ביתי הוא דמשק אליעזר גו', הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אותי" (לא למעליותא).

30) פרשתנו שם, ג־ד.

(the first legal stage of marriage). "The Shliach of a person is like the person himself."In the category of Shliach are various levels as is known: The **action** of the Shliach is like the action of the sender, More than this, the power of action of the Shliach is like the sender, Even more, the entirety of the Shliach is the sender to the extent that he is "like the sender **literally**"

2) Eliezer was in the category of a **shadchan** to find a wife for Yitzchok (and not a Shliach for marriage). Possibly he was even a shadchan with the power to consecrate her in marriage. Even a shadchan with the power to consecrate in marriage is not the same as a Shliach, who is literally considered as the sender. This is not so with a shadchan; it is not said, a shadchan of a person is like the person. Clearly a shadchan is considered a separate person who is just doing the other a favor (like common practice).

There may be room to say that Eliezer was not a Shliach of Avraham, considered as **him**, but rather a separate person like a shadchan. This would be based on the fact that Eliezer "was searching for a excuse so he could say to Avraham to turn to him to marry his daughter, (but) Avraham said to him, my son is blessed and you are cursed, and one who is cursed does not become connected to one who is blessed."

Even more so, in the story it is emphasized at length how Eliezer was working **independently** to find an appropriate wife for Yitzchok. Eliezer himself had to pray and clarify the sign by which he would know who was the appropriate girl. Avraham had only told him, "You cannot take a wife for my son from the daughters of Canaan etc. to my land and to my birthplace you should go." Avraham did not specify who he should take as a wife for Yitzchok. It seems that perhaps Eliezer was making his own independent decisions based on his own interests.

But on the other hand, Eliezer

געווען „זקן ביתו המושל בכל אשר לו"[31], „שמושל בתורת רבו"[32], און „דולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים"[33], און „עבד אברהם"[34], וואָס „עבד מלך מלך"[35] וכו'. און אויך אין קיום דברי אברהם „ולקחת אשה לבני ליצחק" — האָט אליעזר דאָס אַלץ מקיים געווען בדיוק כדברי אברהם. און נאָכמער — אברהם האָט אים משביע געווען אויף דעם („שים נא ידך תחת ירכי ואשביעך גו'"[14]). וואָס צוליב דעם — ועוד טעמים — איז מסתבר זאָגן אַז ער איז געווען אַ שליח (של אדם כמותו) לקדש את רבקה.

ויש לומר, אַז דאָס (אַז אליעזר איז געווען אַ שליח) איז מובן אויך פון דעם וואָס עס שטייט[36] „ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו וילך וכל טוב אדוניו בידו", ווי מפרשים טייטשן[37], אַז אליעזר האָט געהאַט ברשותו („בידו") „כל טוב אדוניו" און האָט דערמיט געקענט טאָן וואָס ער וויל (און האָט אויף דעם ניט געדאַרפט קיין נתינת רשות), ווי עס שטייט פריער „המושל בכל אשר לו".

[און אפילו לויט דעם פירוש (ווי רש"י ברענגט[38]), אַז „שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו כדי שיקפצו לשלוח לו בתם" — האָט אברהם אָפּגעגעבן דעם שטר מתנה ברשותו של אליעזר, באופן אַז ער האָט דעם כח דאָס צורייסן וכיו"ב, אַזוי אַז „כל אשר לו" פון אברהם איז געווען ברשות אליעזר].

דלכאורה: ווי האָט אברהם געקענט אָפּגעגבן „כל אשר לו" צו איינעם[39] אויף וועמען ס'קען זיין אַ ספק וואָס ער וועט דערמיט טאָן[40]?! איז דערפון מוכח, אַז אליעזר איז געווען אינגאַנצן איבער־געגעבן צו אברהם'ן (אַלס זיינער אַן עבד), ולכן אויך ווען ער האָט אים גע־שיקט מאַכן דעם שידוך פאַר יצחק'ן — איז ער געווען (ניט ווי אַ שדכן, וואָס איז אַ מציאות לעצמו, נאָר) ווי אַ שליח, וואָס כל מציאותו איז מציאות המשלח. און דעריבער האָט אברהם געקענט לאָזן ברשותו „כל אשר לו" בלי שום ספק בדבר[41].

ד. דער ביאור אין דעם וועט מען פאַרשטיין בהקדים נאָך אַ שאלה — אַ

31) שם, ב.

32) יומא כח, ב.

33) שם. הובא בפרש"י לך לך טו, ב.

34) וכפי שפתח (כפתיחת דבר סגור) אליעזר את דבריו בבואו לבית רבקה — „עבד אברהם אנכי" (פרשתנו שם, לד).

35) תנחומא צו יג (הובא בפרש"י בהעלותך יב, ח). ספרי (הובא בפרש"י) דברים א, ז. ב"ר פט"ז, ג. — ובשבועות מז, ב: עבד מלך כמלך.

36) פרשתנו שם, יו"ד.

37) רמב"ן. ספורנו. חזקוני. ועוד.

38) עה"פ, מב"ר שם פנ"ט, יא („זו דיאתיקי"). וראה תו"ש עה"פ (אות עב). וש"נ.

39) ראה רא"ם כאן: לא יתכן לומר שנתן ממונו לרשותו של אליעזר (ומבאר שזהו הכרחו של רש"י לפרש שטר מתנה כתב ליצחק כו').

40) ובפרט לפי הביאור (לעיל הערה 18), שאברהם שיחרר את אליעזר לשלחו לקחת אשה ליצחק, אשר עי"ז בכחו לעשות עם כל נכסי אברהם כפי שיעלה ברצונו (משא"כ לפני זה כשנאמר „המושל בכל אשר לו" הי' עבדו, שהוא כגופו ומה שקנה עבד קנה רבו (פסחים פח, ב. קידושין כג, א)).

41) באגדת בראשית פמ"ה [מו] (ועד"ז הוא בתנחומא (באבער) ויצא ג): מהו המושל . . שהשליטו על כל מה שיש לו, ואמר לו אפילו אתה מאבד מה שיש לי — וקח אשה לבני משם, מיד ויקח העבד עשרה וגו'. אבל גם זה הוא (לא איבוד סתם לטובתו וכיו"ב, כ"א) רק בשליחותו של אברהם — בכדי לקחת אשה ליצחק.

was "the senior member of his house who was in charge of everything he had," "that he rules in the Torah of his master." Eliezer would "draw and give from the Torah of his teacher to others." He was called "the servant of Avraham" and "the servant of the king is the king." Also in the fulfillment of Avraham's words, "And you shall take a wife for my son, for Yitzchok," Eliezer fulfilled everything precisely as Avraham instructed.

More than this, Avraham made him **swear**, "Please place your hand under my thigh and I will make you swear, etc." Because of this and other reasons, it makes sense to say that Eilezer was the **Shliach**, like the sender himself, to be Mekadesh Rivka.

It is reasonable to assume that this is also understood from the verse "the servant **took** ten camels from the camels of his master and he went, and **all** his masters belongings was in **his hands**." Commentators explain that Eliezer had in his possession, ("in his hand,") "all his master's belongings" and he was able to do with it as he wished without needing Avraham's permission, as it says "who was in charge of everything he had."

[This is also true even according to the explanation brought in Rashi, "Avraham wrote a gift-deed to Yitzchok of all his possessions so that they would be eager to send their daughter to him." Avraham gave over this document to Eliezer in a manner that he even had the power to shred it. "All his possessions" was in Eliezer's power through this document.]

How was Avraham able to give over "all his possessions" to another person? There could always be a doubt what he would do with it! It must be that Eliezer was not 'another person.' Eliezer was totally given over to Avraham and therefore, when he was sent to arrange the marriage for Yitzchok, he was not a shadchan who is a separate entity but rather a Shliach whose sole existence is the existence of the sender.

Therefore Avraham was able to put in Eliezer's authority "all his possessions" without any doubt in the matter.

4. To understand this we need to preface with an additional

„קלאָץ קשיא" — אויף דעם וואָס „שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו כדי שיקפצו לשלוח לו בתם":

אפילו בנוגע צו מצות צדקה (וכיו"ב) איז דער דין[42] אַז „לעולם לא יקדיש אדם ולא יחרים כל נכסיו, והעושה כן עובר על דעת הכתוב, שהרי הוא אומר[43] מכל אשר לו ולא כל אשר לו כו'". איז ווי קומט עס אַז אברהם האָט אָפּגעגעבן „כל אשר לו" צו יצחק[44] (אפילו אויב ער וואָלט דאָס אים דאַן אָפּגעגעבן ב־ירושה[45], וואָלט דאָס אויך ניט געווען מובן[46], עאכו"כ אַז דאָס איז געווען „כדי שיקפצו לשלוח לו בתם", ובפרט אַז אפילו אויב ער וואָלט ניט אָפּגעגעבן „כל", נאָר רוב, איז זייענדיק אַן עשיר גדול ביותר וואָלט דאָס אויך געבראַכט אַז „יקפצו לשלוח לו בתם"). ובפרט אַז אברהם איז דאַן געווען ק"מ שנה, און האָט דערנאָך געלעבט נאָך כו"כ שנים (ל"ה שנה), במילא האָט ער דאָך גע־דאַרפט האָבן נכסים פאַר זיך אַליין און בני ביתו כו' (ובפרט לאחרי וואָס „ויוסף אברהם ויקח אשה גו' ותלד לו גו'"[47]).

בפנימיות הענינים וואָלט מען גע־קענט מבאר זיין ע"פ מש"נ[48] „יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק", ואמרו חז"ל[49] קלסתר פניו של יצחק דומה ל־אברהם, ווייל אויך בפנימיותם ובעבו־דתם זיינען זיי (בכללות) איין ענין און המשך — „האבות הן הן המרכבה"[50]; אָבער מ'דאַרף נאָך פאַרשטיין בפשטות הענינים ע"פ נגלה.

ה. ויש לומר דער ביאור אין דעם:

נישואי יצחק ורבקה — די ערשטע (הכנה לנישואין און) נישואין וואָס שטייט אין תורה — איז ניט בלויז נישו־אין פרטיים צווישן צוויי יחידים (יצחק און רבקה), נאָר אַן ענין הכי כללי: די ערשטע נישואין באַ דעם אידישן פאָלק (לאחרי קיום מצות מילה)[51], און נאָכ־מער: דורך די נישואין איז געוואָרן („תולדות" —) דער המשך ביז פון כלל ישראל. דאָס הייסט, אַז נוסף צו די נישואין פרטיים צווישן יצחק ורבקה, באַדייט דאָס אויך די נישואין פון כלל ישראל[52] (דאָס האָט געבראַכט תולדות און געגעבן די אפשריות אויף המשך קיום עם ישראל, עד סוף כל הדורות).

ויש לומר אַז דערפאַר האָט אברהם אויף דעם אָפּגעגעבן „כל אשר לו" צו יצחק בנו, ווייל דאָס איז ניט נאָר אַ פּרטיות'דיקע חתונה צווישן יצחק ו־רבקה, נאָר אַ נישואין פון כלל ישראל.

42) רמב"ם סוף הל' ערכין וחרמים. וראה הל' דעות פ"ה הי"ב. הל' מתנות עניים פ"ז ה"ה. ובכ"מ.

43) בחוקותי כז, כח.

44) ראה משכיל לדוד כאן, שההכרח לפרש"י שנתן לו שטר מתנה — הוא, דאאפ"ל שאברהם „מסר כל אשר לו ביד העבד ונשאר ביתו ריקן".

45) כדאיתא בפדר"א פט"ז (וראה רד"ל שם). משא"כ לשון רש"י הוא „שטר מתנה".

46) משא"כ מה שנאמר בסוף ימי חיי אברהם „ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" (פרשתנו כה, ה), שהוריש לבנו יצחק „כל אשר לו" (וראה השקו"ט בזה ברמב"ן ובמפרשי רש"י כאן ההוספה ב„ויתן אברהם גו'" לגבי מש"נ כאן „ויתן לו את כל אשר לו" בשטר מתנה. וע"פ המבואר לקמן בפנים, יש להוסיף ביאור בההפרש בין ב' הפסוקים, שב־פסוק ראשון נתן לו „כל אשר לו" בשטר מתנה בגלל הנישואין של יצחק ורבקה, ובפסוק שני נתן לו „כל אשר לו" בתורת ירושה. ואכ"מ).

47) פרשתנו כה, א ואילך.

48) ר"פ תולדות.

49) ב"מ פז, א. תנחומא תולדות ו. הובא בפרש"י ר"פ תולדות.

50) ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.

51) ראה ב"ר פ"ס, ה.

52) ראה עד"ז בלקו"ש ח"ל ע' 87.

and a most obvious question concerning "Avraham wrote a gift-deed to Yitzchok of all his possessions so that they would be eager to send their daughter to him." Even regarding the Mitzvah of tzedaka and the like, the law is that "One should always refrain from dedicating and may not give up ownership of all of his possessions and one who does so transgresses on the Torah perspective, for it says 'from all that he has' and not 'all that he has etc'." If so, how is it possible that Avraham gave "**all** his possessions" to Yitzchok?

[Even if Avraham would have given **then** everything to Yitzchok as an inheritance, it still would not be understandable. But it is even less understandable, as it was only done "so that they would be eager to send their daughter."]

Avraham at this point was 140 years old. He lived for another 35 years. Obviously he needed possessions for himself and his household, especially since he had a number of children born then.

From a Chassidic perspective this could be explained based on the verse "Yitzchok the son of Avraham, Avraham fathered Yitzchok." Our Sages say that the appearance of the face of Yitzchok was similar to that of Avraham. This was because also in their inner dimensions and in their divine service they were [in general] **one** entity and one continuation. Both had total nullification to Hashem,) "the Patriarchs themselves constitute the chariot." But, we still need to explain this issue according to the simple meaning in the revealed dimension of Torah.

5. One could offer the following explanation:

The first marriage discussed in Torah, the marriage of Yitzchok to Rivka, is not merely the private marriage between two individual people, Yitzchok and Rivka, but is rather a most general matter: the first marriage in the Jewish nation after the fulfillment of the Mitzvah of circumcision. More so, this marriage resulted in offspring that made possible the continuation of the Jewish people forever.

It is reasonable to assume that Avraham gave "**all** his possessions" for this cause because he understood it was not merely the wedding of individuals but rather a wedding of **all** the Jewish people.

ובמילא איז דאָס נוגע אויך צו כל ענינו של אברהם עצמו — זייענדיק דער ראש פון כלל ישראל (דער ערשטער איד). און דעריבער האָט ער אין דעם אַריינגעגעבן כל כחו — „כל אשר לו". אויב עס וואָלט זיך גערעדט וועגן אברהם ווי ער איז אַלס אַן אב פרטי פון יצחק, דעמולט פּאַסט ניט ער זאָל אָפּגעבן (במתנה) „כל אשר לו" צוליב חתונת בנו: נאָר אַ טייל (אפילו רוב) גיט ער אים אָפּ און אַ טייל בלייבט פאַר אברהם וכו׳; וויבאַלד אָבער אַז די נישואין איז אַן ענין הכי כללי וואָס נעמט אַרום גאַנץ כלל ישראל — וואָס דאָס איז כל ענינו ומהותו של אברהם (אַלס דער ראש פון כלל ישראל, דער ערשטער איד) — האָט ניט קיין אָרט אַז עס זאָל בלייבן אַ חלק (אפילו אַ פרט הכי קטן) פון אברהם וואָס איז דערפון אָפּגעטיילט ח״ו, דעריבער — נתן לו „כל אשר לו", ער האָט זיך אינגאַנצן מיט „כל אשר לו" אָפּגעגעבן (און אַריינגעגעבן) אין דעם[53].

ועוד: די נישואין קומט דוקא בכחו של אברהם (אברהם הוליד את יצחק ומל את יצחק, און דערנאָך — דער שידוך בפועל איז געקומען דורך שליחות אליעזר ע״י אברהם). דערפאַר האָט ער אין דעם געדאַרפט אַריינגעבן „כל אשר לו".

ועפ״ז יומתק לומר, אַז אליעזר איז ניט געווען בגדר שדכן (אַ מציאות ל־עצמו) נאָר בגדר שליח — כמותו דה־משלח (אברהם): כשם ווי עס דאַרף זיין די נתינה פון „כל אשר לו" אָן קיין פרט מחוץ לזה, אַזוי איז אויך מובן בנוגע צו אליעזר (ובפרט אַז ער איז אויך געווען אַ חלק פון „כל אשר לו"), אַז כל מציאותו (אויך ווי ער גייט מאַכן דעם שידוך ע״פ דעתו) זאָל זיין כמותו דהמשלח, און ס׳איז ניטאָ אין דעם קיין אָרט פאַר אַן אַנדער מציאות (ווי אַ שדכן, וואָס איז אַ מציאות לעצמו און ניט מציאות דהמשלח).

ו. דער ביאור בזה בפנימיות הענינים:

אין לקוטי תורה בסופו (פ׳ ברכה[54]) איז דער אַלטער רבי מבאר, אַז די נישואי יצחק ורבקה איז אַן ענין הכי כללי בתורה און אין גאַנץ סדר השתלשלות, וועלכער שפּיגלט אָפּ כללות עבודת האדם — דער יחוד פון מ״ה (יצחק) וב״ן (רבקה), ד.ה. דער יחוד פון נשמה (מ״ה) און גוף (ב״ן) פון יעדן אידן.

53) וע״ד שהוא בצדקה, שההגבלה ש„לא יקדיש אדם ולא יחרים כל נכסיו", הוא לא ב„מי שצריך לתקן נפשו עדיין, (ד)פשיטא שלא גרעה רפואת הנפש מרפואת הגוף, שאין כסף נחשב (ע״פ ל׳ הכתוב דה״ב ט, כ. ועד״ז במ״א י, כא), וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו כתיב" (איוב ב, ד) (תניא אגה״ק סוס״י. וראה גם אגה״ת פ״ג (צג, א)), שזהו״ע הנוגע לנפשו שלמעלה מ(צדקה שהיא דין ב)ממונו (ראה לקו״ש חכ״ז ע׳ 217 ואילך). ועד״ז י״ל בנוגע לנישואי יצחק ורבקה, שבהיותו ענין כללי הנוגע לכלל ישראל ו(במילא) נוגע בנפשו של אברהם, נתן על זה „כל אשר לו"*.

*) ובנוגע לפרנסתו של אברהם בפועל (לאחרי שנתן ליצחק כל אשר לו) — מובן שניזון מנכסי יצחק (בחיוב כיבוד אב — נזכר בקשר לאברהם אביו ולאביו תרח), או השתדל להשיג עוד נכסים (וראה נחלת יעקב כאן, שזוהי ההוספה בפסוק השני „ויתן אברהם גו׳" (כנ״ל הערה 46) — מצד „הנכסים שקנה לאחר מכאן").

54) בסוף ה„ביאור ע״פ (ברכה לג, ד) תורה צוה" — צו, סע״ג ואילך. וראה גם סה״מ תקס״ג ע׳ לו ואילך. תו״ח פרשתנו קלה, א ואילך. אוה״ת פרשתנו קכז, ב ואילך. סה״מ תר״ס ע׳ ל ואילך.

This was therefore relevant in **all** the matters of Avraham **himself** as the head of the Jewish people and the first Jew. Because of this, he invested **all of his power**, "all his possessions," in this match.

If Avraham was acting as the father of Yitzchok, it would not be appropriate to give "all his possessions" as a present for the wedding of his son. He should have given him only a portion or even the majority of his possessions, but he should have set aside a portion for himself.

But since this marriage embraced all of the Jewish people, it represents the essence of Avraham, as the head of the Jewish people, as the first Jew. Not even a portion and not even the smallest detail of Avraham could remain separated from this marriage, G-d forbid, so he gave Yitzchok "all his possessions." Through this, Avraham gave over himself totally with "all his possessions."

Additionally, this marriage comes specifically with the power of Avraham. Avraham fathered Yitzchok, gave him his circumcision and arranged his marriage through his Shliach, Eliezer. Therefore, he had to invest in it "all his possessions."

Based on this it makes sense to say that Eliezer was not considered a shadchan, a separate entity, but rather a Shliach, like the sender– Avraham. Just as giving "all his possessions" needed to be absolute, without any detail remaining outside of the giving, so too is it understood with respect to Eliezer himself. This is especially relevant since Eliezer was part of "all his possessions." Eliezer's entire existence, even as he worked on the marriage with his own reasoning, would be just like the sender, without room for any other existence. This is unlike a shadchan who has an independent existence separate from his master.

6. The explanation of this in the inner aspect of Torah (Chasidus):

At the end of Likutei Torah, the Alter Rebbe explains that the marriage of Yitzchok and Rivka is a most all-encompassing issue in Torah and in all of Seder Hishtalshilus (the progression of creation). This matter mirrors the entirety of man's service, the union of Ma – Yitzchok and Ban – Rivka. This is the union of the soul – Ma - and the body – Ban - of every Jew.

ביז — די שלימות היחוד והנישואין צווישן אידן (אַלס נשמות בגופים) מיט דעם אויבערשטן, ישראל וקוב״ה כולא חד[55], ווי עס וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה (לאחרי די התחלה בזה, די אירוסין, באַ מתן תורה[56]).

וואָס אין דעם באַשטייט כללות עבו־דת האדם בקיום התומ״צ בעוה״ז הגשמי — דער יחוד פון מ״ה וב״ן: דער חידוש פון מתן תורה באַשטייט אין דעם, וואָס דעמולט איז נתבטל געוואָרן די גזירה וואָס האָט פאַנאַנדערגעטיילט צווישן „עליונים" און „תחתונים"[57] (רוחניות און גשמיות, מ״ה וב״ן), און דעמאָלט איז געגעבן געוואָרן דעם כח צו פאַרבינדן און פאַראייניציקן גשמיות מיט רוחניות, אַז דער גוף הגשמי[58] און אַ דבר גשמי זאָל ווערן קדוש, ביז אַ חפצא של קדושה[59]. ושלימות יחוד זה (פון מ״ה וב״ן), בתכלית השלימות והגילוי, וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה [ואד־רבה: דעמולט וועט זיין „נקבה תסובב גבר"[60], כדלקמן סעיף י].

און דערמיט איז ער מבאר אין לקו״ת פאַרוואָס די תורה איז מאריך וועגן שליחות אליעזר (ביז אַז „פרשה של אליעזר כפולה בתורה"[61]), ווייל „זה הי׳ ענין שליחות דאליעזר לברר ולהמשיך יחוד זה"[62] פון יצחק ורבקה (מ״ה וב״ן), דאָס האָט געבראַכט „להמשיך בחי׳ היחוד ממש שהוא בחי׳ נישואין ופני־מיות"[62].

ובפשטות: רבקה האָט זיך געפונען אין פדן ארם (אין חוץ לארץ) באַ בתואל הארמי און לבן הארמי (כשושנה בין החוחים[63]), בחי׳ ב״ן. און שליחות אליעזר איז באַשטאַנען אין דעם, אַז ער זאָל איר פון דאָרט אַרויסנעמען און ברענגען צו זיין אַן אשה ליצחק (עולה תמימה[64]), בחי׳ מ״ה, באופן אַז „והיו לבשר אחד"[65] (מ״ה וב״ן), זיי זאָלן אויפבויען אַ בית בישראל אין עולם הזה הגשמי, מיט דעם תכלית — צו מוליד זיין „תולדות" כפשוטן (און אויך „תולדו־תיהם של צדיקים מעשים טובים"[66]), פון וועלכע עס שטאַמען אַלע אידן עד סוף כל הדורות.

ועפ״ז איז מובן, אַז שליחות אליעזר (די ערשטע שליחות הכתובה בתורה) האָט געגעבן דעם כח אויף אויפטאָן די עבודה פון יחוד מ״ה וב״ן בעבודת השם, אָנהויבנדיק באַ מתן תורה, און דערפון — וועט עס נמשך בכל הזמנים ובכל המקומות, ביז — די שלימות בזה ב־גאולה האמיתית והשלימה.

ויש לומר, אַז די שליחות כללית פון אליעזר איז אויך מרומז אין דעם וואָס ער האָט געזאָגט[67] „עבד אברהם אנכי": ס׳איז ידוע[68] אַז פון אברהם האָט זיך

---

55) ראה זח״ג עג, א.

56) כמאחז״ל (שמו״ר ספט״ו) „העולם הזה אירוסין היו . . אבל לימות המשיח יהיו נישואין".

57) תנחומא וארא טו. שמו״ר פי״ב, ג. ועוד.

58) ראה תניא פמ״ט (סט, סע״ב ואילך) „ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי כו׳", והרי „ובנו בחרת" הי׳ במ״ת (ראה שו״ע אדה״ז או״ח סי׳ ס ס״ד).

59) ראה בארוכה לקו״ש חט״ז ע׳ 212 ואילך. וש״נ.

60) ירמי׳ לא, כא.

61) פרש״י פרשתנו כד, מב, מב״ר פ״ס, ח.

62) ל׳ הלקו״ת שם צו, ד.

63) שה״ש ב, ב. ב״ר פס״ג, ד.

64) שם פס״ד, ג. פרש״י תולדות כה, כו. כו, ב.

65) בראשית ב, כד.

66) פרש״י ר״פ נח. וראה ב״ר פ״ל, ו.

67) פרשתנו כד, לד.

68) ראה לעיל (סה״ש תשנ״ב ח״א) ע׳ 70 ואילך. וש״נ.

This represents, in its ultimate form, the complete union and marriage between the Jewish people, souls in bodies, and Hashem, as it says "The Jewish people and Hashem are totally one." The first legal stage of marriage already took place at the time of the giving of the Torah, but the marriage will be consummated by the Redemption.

This union of Ma and Ban is an expression of the general service of man in fulfilling Torah and Mitzvos in this physical world. At the giving of the Torah, the decree separating the spiritual from the physical, Ma from Ban, was nullified. At that time, the power to unite physical and spiritual was given. After the Torah was given, the physical body and physical object can actually become a Cheftza Shel Kedusha – "an article of holiness." The completion of the absolute union of Ma and Ban in a revealed way will be at the time of Redemption.

According to this, it is explained in Likutei Torah why Torah speaks at length about the shlichus of Eliezer. Our Sages say "the Torah portion of Eliezer was doubled in the Torah". This is so because "this was Eliezer's shlichus, to refine and draw down this union" of Yitzchok and Rivka, Ma and Ban, which brought "to actually drawing down the union, which is the marriage and inner dimension."

Rivka lived in Padan Aram, outside the Land of Israel, with Besuel and Lavan. She was the rose among thorns, the aspect of Ban. Eliezer's shlichus was expressed in his taking her out from there and bringing her to be the wife of Yitzchok, the completely perfect offering of Hashem, who embodied the aspect of Ma. These two elements then would unite "and they shall become one flesh" building a house in Israel in this physical world which would produce children literally (as well as the offspring of Tzadikim which are their good deeds.") From this marriage, all of the Jewish people would come forth until the end of time.

This clarifies that the shlichus of Eliezer, the first shlichus written in Torah, empowers us to unite Ma and Ban through our service to Hashem. We implemented this in the world beginning with the giving of the Torah and continuing throughout all times and in all places until the total completion of this union which will occur in the ultimate Redemption.

It is reasonable to assume that the shlichus of Eliezer is hinted to in his words, "anochi – 'I' - am Avraham's servant." It is known

אָנגעהויבן די הכנה צו מתן תורה. און דאָס איז דער רמז אין „עבד אברהם אנכי״ — אַז זייענדיק „עבד אברהם אנכי״, האָט אליעזר דעם כח צו אויפטאָן דעם יחוד מ״ה וב״ן (נישואי יצחק ורבקה) אויך ועיקר אַלס הכנה צו דעם „תעבדון את האלקים על ההר הזה״[69] און דעם גילוי פון „אנכי (ה׳ אלקיך)״[70] באַ מ״ת.

ז. מ׳דאַרף אָבער נאָך הסברה[71]: לויט דעם (אַז די אריכות בתורה איז צוליב דעם וואָס נישואי יצחק ורבקה באַדייט דעם ענין כללי פון יחוד מ״ה וב״ן) האָט די עיקר אריכות געדאַרפט זיין וועגן דעם עצם שידוך פון יצחק ורבקה (וואָס אליעזר האָט אויפגעטאָן), און ניט וועגן שליחותו ופעולתו של אליעזר אַלס הכנה צו דעם יחוד (מ״ה וב״ן); פאַרוואָס איז די תורה אַזוי מאריך וועגן דער שליחות אַליין — ווי אברהם האָט אים משביע געווען און אָנגעזאָגט אַלע פרטים וואו ער זאָל גיין, און ווי אליעזר האָט מקיים געווען שליחותו בפועל?

איז דערפון גופא מובן, אַז שליחותו של אליעזר איז נוגע צו דעם עצם ענין פון דעם יחוד מ״ה וב״ן וואָס ער האָט אויפגעטאָן. ויש לומר איינער פון די ביאורים אין דעם — ועפ״ז וועט מען פאַרשטיין דעם טעם (פנימי) פאַרוואָס אליעזר איז געווען דוקא אַ שליח (און ניט קיין שדכן) — ווייל בכדי אויפטאָן די עבודה והמשכה פון יחוד מ״ה וב״ן, דאַרף אַזוי אויך זיין באַ דעם אדם וואָס טוט דאָס אויף, אַז ער זאָל זיין אַ מציאות בפ״ע (ב״ן), און די מציאות זאָל זיין בטל און פאַראייניציקט מיט דעם משלח (מ״ה). וואָס דאָס איז דער ענין פון אַ שליח דוקא[72]:

אַ שליח באַשטייט פון צוויי פאַר־קערטע ענינים: (א) ער דאַרף זיין אַ באַזונדער מציאות פון דעם משלח, אַ בר דעת בפני עצמו[73]. (ב) ער דאַרף זיין בטל צום משלח, מכיר זיין אַז ער איז זיינער אַ שליח, און ניט משנה זיין פון רצון ודעת המשלח. אויב ער איז משנה פון דעת המשלח ווערט ער אויס שליח[74]. ביז אַז ער ווייסט אַז ער גייט מקיים זיין שליחותו בכח זה וואָס דער משלח האָט אים ממנה געווען אַלס שליח, און שלוחו של אדם כמותו, ביז כמותו ממש.

וואָס דאָס איז דער תוכן פון יחוד מ״ה וב״ן: די נשמה (מ״ה) פון אַ אידן איז פאַראייניציקט בגלוי מיט דעם אויבערשטן — „נשמה שנתת בי טהורה היא״[75], ביז אַז זי איז אַ „חלק אלוקה ממעל״[76]. די שליחות פון אַ אידן — דורך דעם וואָס דער אויבערשטער האָט אַראָפּגעשיקט זיין נשמה אין אַ גוף הגשמי אין אַ גשמיות׳דיקע וועלט (ב״ן), „אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה״[75] — איז, אַז ער זאָל אויפטאָן דעם יחוד פון מ״ה וב״ן, פון זיין נשמה מיט זיין גוף הגשמי, אַז אויך ווי די נשמה געפינט זיך אין גוף, וואָס מצ״ע ובגלוי איז עס אַ מציאות ויש בפ״ע (דער ערשטער ענין אין אַ שליח), זאָל

69) שמות ג, יב.

70) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו.

71) ראה גם סה״ש ה׳תש״נ ח״א ע׳ 130 ואילך.

72) ראה גם סה״ש תשמ״ט ח״א ע׳ 62־60. סה״ש תש״נ ס״ע 131 ואילך.

73) גיטין כג, א.

74) רמב״ם הל׳ שלוחין ושותפין פ״א ה״ב ואילך. שו״ע חו״מ סי׳ קפב ס״ב ואילך.

75) נוסח ברכות השחר. וראה לקו״ת האזינו עא, א ואילך. דרושים ליוהכ״פ סט, א. ובכ״מ.

76) איוב לא, ב. תניא רפ״ב.

that the preparation for the giving of the Torah began with Avraham. Eliezer is hinting that since he is Avraham's servant, he has the power to cause the union of Ma and Ban through the marriage of Yitzchok and Rivka. This is a preparation for "You will **serve** Hashem on this mountain," the revelation of "**Anochi** – 'I' - am Hashem your Hashem" at the time of the giving of the Torah.

7. But, according to what was said above, we still need to understand the length at which Torah discusses the shidduch of Yitzchok and Rivka. Their marriage expresses the all-encompassing union of Ma and Ban. But if so, it would seem that the focus should be on the marriage. But, the Torah focuses on the shlichus and the activities of Eliezer in making this marriage. Seemingly, that is only the **preparation** for the marriage; the significant issue is the marriage itself. Why does the Torah speak at such length about the shlichus? Why does the Torah detail how Avraham made him swear and commanded him precisely where to go and how Eliezer actually fulfilled this shlichus?

From this is understood that the shlichus of Eliezer had a significant impact on the essence issue of the union of Ma and Ban that this shlichus caused.

An explanation could be offered which would also clarify the inner reason why Eliezer was specifically a Shliach and not a shadchan. In order to cause the union of Ma and Ban, there needs to be an inner personal union by the person affecting it. He needs to be an independent entity, Ban, and at the same time his existence must be nullified to his sender, Ma. This is truly a **Shliach**.

A Shliach is comprised of two opposing elements.

1) He has to be a separate existence from the sender with independent intellect. (Ban element)

2) He has to be totally nullified to the sender, to recognize he is his Shliach, and not to stray from the will and understanding of the sender. (Ma element) If he strays from the sender's perspective, he stops being his Shliach. The Shliach needs to know that he is going to fulfill his shlichus with the power with which the sender appointed him and "the Shliach of a person is like the person himself" to the extent of literally being "like him."

This is the idea of the union of Ma and Ban. The soul, (the Ma element) of a Jew, is united in a revealed way with Hashem. We say "The soul that You gave me; it is pure." Ultimately, it is a "part of Hashem from above." Hashem sends this soul into a physical body in a physical world, (the Ban element). "You created it, You formed it, You blew it" - in order that there could be the union of Ma and Ban of the G-dly soul with the physical body.

A Jew's soul is found in a body, which seems to be a separate existence as is the first aspect of the definition of a Shliach.

אין אים לייכטן דער אור הנשמה און דער גוף זאָל זיין בטל צו דער נשמה (עושים נפשם עיקר וגופם טפל[77]), ביז אַז דער גוף ונשמה זאָלן נתאחד ווערן, דורך דער עבודה פון קיום התומ"צ, וואָס זיי זיינען דוקא בדברים גשמיים, צו ממשיך ומגלה זיין דעם אור הקדושה אין גשמיות העולם, אַזוי אַז אין יעדער ענין וואָס אַ איד טוט זאָל זיך אָנהערן די התאחדות פון זיין נשמה וגוף (מ"ה וב"ן) מיט דעם אויבערשטן, „שלוחו של אדם (העליון[78]) כמותו", ביז „כמותו ממש" (דער צווייטער ענין אין אַ שליח).

און דעריבער איז אליעזר געווען דוקא בגדר שליח צו אויפטאָן נישואי יצחק ורבקה, ווייל ביי אַ שליח איז דאָ די שלימות פון יחוד מ"ה וב"ן, אַז זיין מציאות ווערט כמותו פון דעם משלח (משא"כ אַ שדכן).

ועפ"ז איז אויך מובן פאַרוואָס אבר־הם האָט געגעבן „כל אשר לו" למילוי שליחות זו (נישואי יצחק ורבקה) — ווייל דער יחוד פון מ"ה וב"ן — וואָס שלימותו וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה — נעמט אַרום כל הענינים פון כל סדר השתלשלות וכל התומ"צ וכו', אַזוי אַז עס איז ניטאָ קיין זאַך חוץ ממנו. דעריבער האָט אברהם פריער פון דעם אָפּגעגעבן „כל אשר לו", ובפרט נאָך אַז דער כח אויף אויפטאָן דעם יחוד מ"ה וב"ן (ווי ס'איז אַרויס בגלוי באַ מ"ת), איז געקומען פון אברהם.

ח. עפ"ז יש לומר אַ ביאור אויף אַ דבר פלא: דער ביאור אין חסידות (אין די ספרי יסוד פון תושבע"פ פון חסידות — תורה אור ולקוטי תורה) בפרשת אליעזר ונישואי יצחק ורבקה קומט ניט במקומו אין תורה אור בפ' חיי שרה, נאָר דוקא אין לקוטי תורה און בסופו, בפ' ברכה [סוף הדרושים אויף חמשה חומשי תורה. און דערנאָך קומען די דרושים פון שיר השירים — אַלס אַן ענין בפ"ע פון חמשה חומשי תורה]!

ויש לומר, אַז אין דעם איז אויך מרומז אַז די שליחות פון אליעזר צו אויפטאָן נישואי יצחק ורבקה — יחוד מ"ה וב"ן, ושלימותו בהגאולה — איז די שלימות ותכלית פון כל עניני העבודה, דעריבער ווערט עס נתבאר בסוף וסיום ושלימות פון (תו"א ו)לקו"ת: און דערנאָך קומט מען צו די דרושים פון שיר השירים — וואָס תוכנו איז שלימות הנישואין ויחוד פון אידן (אויך אַלס נשמות בגופים) מיט דעם אויבערשטן, די שלימות פון יחוד מ"ה וב"ן, ווי ס'וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה.

ולהוסיף, אַז בתחלת ספר לקוטי תורה, בפ' ויקרא[79] [וואָס פון דאָרטן הויבן זיך אָן די דרושים אין לקו"ת על סדר פרשיות פון אַ ספר שלם, ספר ויקרא. משא"כ לפני זה זיינען דאָ דרושים אויף נאָר צוויי פרשיות אין ספר שמות: פ' בשלח ופ' פקודי] — ווערט ערקלערט דער ענין פון שליחות למעלה, אַז יעדער איד איז שלוחו של אדם העליון כמותו, וואָס דער אויבער־שטער האָט עם געשיקט זיין נשמה ל־מטה אין אַ גוף בכדי אויספירן איר שליחות בעולם.

ויש לומר, אַז דאָס וואָס דאָס שטייט אין אָנהויבס לקו"ת, איז מרמז אַז דאָס איז די התחלה פון עבודת האדם — די ידיעה אַז ער איז שלוחו של אדם

77) ראה תניא פל"ב.

78) ראה לקו"ת ויקרא א, ג.

79) שם.

The purpose in this is that the light of the soul should illuminate the body and the body should be nullified to the soul. This occurs when a person gives his soul primary importance and his body secondary importance until the body and soul entirely unite through the service of Torah and Mitzvos. This service is specifically done with physical objects in order to draw down and reveal the light of holiness in the physicality of the world.

In everything that the Jew does the union of his soul and body [the union of Ma with Ban] with Hashem should be recognized. "The Shliach of [the Supernal] Man is like Him" – to the extent of being "literally like Him" - which is the second aspect in the definition of a Shliach.

Therefore Eliezer was in the category of Shliach specifically in order to accomplish the marriage of Yitzchok and Rivka because in a Shliach there is the complete union of Ma and Ban to the degree that the Shliach's existence becomes like the existence of the sender. Obviously this inner union of Ma and Ban does not exist in a shadchan.

Through this is understood why Avraham gave "all his possessions" to fulfill this shlichus of the marriage of Yitzchok and Rivka. The union of Ma and Ban, - whose completion will be with the coming of Moshiach, - contains **all** the issues of Seder Hishtalshilus and of Torah and Mitzvos to the degree that there is nothing outside of it. Therefore Avraham gave all his possessions. This is especially so since also the power to cause the union of Ma and Ban came from Avraham, as was ultimately revealed at the giving of the Torah.

8. According to this, one could explain an amazing thing. In the foundational books of the 'Oral Torah' of Chassidus, Torah Or and Likutei Torah, the parts discussing Eliezer's shlichus and the marriage of Yitzchok and Rivka do not appear in the discourses of the Torah portion of Chayai Sara, where they seemingly belong. They are found instead among the discourses on the Torah portion of Bracha at the end of all the Torah discourses. The explanations on Eliezer's shlichus and Yitzchok and Rivka's marriage are then followed by the discourses on Shir Hashirim.

It is reasonable to assume this indicates that since the shlichus of Eliezer resulted in the marriage of Yitzchok and Rivka and thus accomplished the union of Ma and Ban as will be completely expressed in the Redemption, Eliezer's shlichus represents the completion and purpose of all matters of divine service. Therefore, the discourses discussing this shlichus are placed at the end of Torah Or and Likutei Torah signifying the completion of our divine service. Following are the discourses on Shir Hashirim whose content is the completion of the marriage and union of the Jewish people as souls in bodies with Hashem, the completion of the union of Ma and Ban, as it will be in the days of Moshiach.

Likutei Torah begins with discourses on the book of Vayikra. Before that are discourses on two Torah portions of the book of Shemos: B'shalach and Pikudei. However, we consider the beginning to be the discourses of the Torah portion of Vayikra, when we begin a complete book of Torah. The discourse on Vayikra explains the shlichus of every Jew as the Shliach of the Supernal Man, "like Him," that Hashem sends him to this physical world to be a soul in a body to accomplish His shlichus in the world.

It is reasonable to assume that this subject is discussed in the **beginning** of Likutei Torah as it indicates that this is the **beginning** of a person's service. A person must know that he is a Shliach of the Supernal Man.

העליון; און בסיום הלקו"ת – ווערט ערקלערט די שלימות פון דער עבודה: יחוד מ"ה וב"ן, אַלס הכנה צו די נישואין לע"ל.

ט. עפ"ז וועט מען פאַרשטיין דעם ענין פון משיח אַלס שליח („שלח נא ביד) תשלח"):

משיח איז דער שליח, דורך וועלכן עס פירט זיך דורך שלימות ענין ה־שליחות – יחוד מ"ה וב"ן [וואָס האָט זיך אָנגעהויבן בשליחות אליעזר בנישואי יצחק ורבקה] – די שליחות פון דעם אויבערשטן צו ברענגען די גאולה ה־אמיתית והשלימה, ווען עס וועט זיין שלימות היחוד פון נשמה וגוף, ישראל וקוב"ה כולא חד. און אויך בעולם – די שלימות הגילוי פון אלקות אין עוה"ז הגשמי, אַזוי אַז די גאַנצע וועלט ווערט אַ דירה לו יתברך בתחתונים[80].

עפ"ז איז מובן פאַרוואָס משיח אַליין האָט אין זיך (אויך) דעם גדר פון אַ שליח וואָס באַשטייט פון אַ חיבור ויחוד פון צוויי ענינים (יחוד מ"ה וב"ן): אַ מציאות לעצמו כביכול פון אַ נשמה בגוף, אַ בשר ודם [כפס"ד הרמב"ם[81] אַז משיח איז אַ „מלך מבית דוד הוגה ב־תורה ועוסק במצוות כדוד אביו כו'", און „ילחום מלחמות ה'" וואָס דאָס באַ־ווייזט אַז ער געפינט זיך אין אַן עולם וואו עס זיינען דאָ מנגדים און דעריבער דאַרף ער האַלטן מלחמה – וינצח[82]], און צוזאַמען דערמיט – שלוחו של אדם (העליון) כמותו ממש,

וואָרום בכדי אויפטאָן דעם יחוד הנשמה וגוף ביי אידן (דורך „יכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה"[81]), און יחוד רוחניות וגשמיות בעולם, דאַרף ביי אים אַליין זייןביידע ענינים און ווי זיי ווערן פאַראייניציקט.

י. עפ"ז וועט מען פאַרשטיין דעם תוכן פון בקשת משה „שלח נא ביד תשלח": מיט דער בקשה והצעה האָט משה געוואָלט אויפטאָן – און אויפגע־טאָן בפועל – דעם חיבור והתאחדות פון „גואל ראשון" (משה) און „גואל אחרון" (משיח):

משה*[82] מצ"ע איז ענינו (בעיקר) חכמה (תורה), כמ"ש[83] „זכרו תורת משה עבדי", ו„משה קיבל תורה מסיני"[9]. משיח מצ"ע איז ענינו (בעיקר) מלכות – „יעמוד מלך מבית דוד"[81]. ויש לומר אַז דאָס איז ע"ד דער חילוק צווישן מעלת המשפיע (חכמה, ראש הספירות) און מעלת המקבל (מלכות), ע"ד דער אונ־טערשייד צווישן אור השמש (משפיע) און אור הלבנה (מקבל, מלכות, פאַר־בונדן מיט דוד מלכא משיחא[84]):

„משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו'", ער האָט מקבל געווען כל התורה, וואָס זי איז דער מקור אויף אַלע השפעות, און פון איר ווערט נמשך דער כח אויף אַלע ענינים, כולל – אויך דער כח אויף דער גאולה (אויף די גאולה העתידה);

80) ראה תנחומא נשא טז. שם בחוקותי ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו.

81) הל' מלכים פי"א ה"ד.

82) כהמשך ל' הרמב"ם שם (בדפוס רומי ואמשטרדם, וכן בכת"י תימן): אם עשה והצליח ונצח כו'.

*82) בהבא להלן, ראה אוה"ת ויצא קיח, א. סה"מ תרע"ח ע' קמז.

83) מלאכי ג, כב. וראה שבת פט, א. שמו"ר פ"ל, ד. וש"נ.

84) כמודגש בזה שאומרים בנוסח קידוש לבנה „דוד מלך ישראל חי וקיים", ש„נמשל ללבנה" (ר"ה כה, א ובפרש"י), „ועתיד להתחדש כמותה, וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקב"ה דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה, כמ"ש (תהלים פד, יא) שמש ומגן ה' כו'" (רמ"א או"ח סתכ"ו ס"ב).

The completion of this service is discussed at the conclusion of Likutei Torah: The union of Ma and Ban preparing to create the ultimate marriage of the future.

9. According to this, the concept of Moshiach in the role of **Shliach** can be understood, ["Send through the one you will send."]:

Moshiach is the Shliach through which the completion of the shlichus will be accomplished, the union of Ma and Ban, which began with the shlichus of Eliezer. This is the shlichus of Hashem: to bring the true and complete Redemption when the union of soul and body will be complete, that is "The Jewish people and Hashem are entirely one."Also in the world, G-dliness will be completely revealed in this physical world in a manner that the whole world will be a dwelling place for Hashem in the physical.

Now we can understand why Moshiach himself personally is a **Shliach**, expressing the union of the two concepts of Ma and Ban. Moshiach is the ultimate union of Ma and Ban. On one hand he is an independent entity, a soul in a body of flesh and blood. Maimonides writes in a legal ruling that Moshiach is a "king from the house of Dovid who delves in Torah and is involved in Mitzvos like Dovid his ancestor… He will fight the wars of Hashem," which proves that he is found in a physical world where there is opposition forcing him to engage in warfare and be victorious. (This clearly emphasizes that Moshiach is a human being.) Together with this he is the Shliach of the Supernal Man, **literally** like Him.

The reason he must possess and unites these two elements within himself is because only then can he impact the Jewish people to accomplish their union of soul and body by serving Hashem and thereby cause the union of physicality and spirituality in the world.

10. Now we can understand what Moshe meant with his request, "Send through the one You will send." Moshe wanted to accomplish, and did accomplish, the union of Moshe, the first redeemer, with Moshiach, the final redeemer.

Moshe himself primarily symbolizes Chochma – "wisdom" - as expressed in Torah, "Remember the Torah of Moshe my servant" and "Moshe received the Torah from Sinai." Moshiach primarily symbolizes the element of Malchus – "sovereignty" - "A king from the house of Dovid will arise."

It is reasonable to assume that this is like the difference between the quality of the Mashpia (mentor), that is similar to Chochma, the head of the Sefiros, and the quality of the Mikabel (recipient), Malchus. This is similar to the difference between the light of the sun, the Mashpia, and the light of the moon, the Mikabel. These concepts of Malchus, Mikabel and the moon all connect to the Dovid King Moshiach.

"Moshe received the Torah from Sinai and gave it over." Moshe received the **entire** Torah, the source of all Divine energies. The force that empowers everything including Redemption, even including the ultimate Redemption, emanates from Torah.

משיח איז ענינו „גואל אחרון" – וואָס ער קומט בסוף העבודה (מלכות, סוף הספירות) בסוף זמן הגלות, אָבער אין דעם איז דאָ די מעלה פון מקבל, וואָס דורך זיין ביטול איז ער אין זיך כולל אין אַ פנימיות אַלע השפעות מלמעלה, ואדרבה – דער אור המקבל דערגרייכט און נעמט זיך נאָך העכער פון דעם אור המשפיע, ווי ס'וועט נתגלה ווערן ב־גאולה האמיתית והשלימה אַז „נקבה תסובב גבר", די מעלה פון דעם גוף פון אידן (לגבי זיין נשמה), וואָס דוקא אין אים איז דאָ דער כח העצמות[85], ביז אַז לע"ל הנשמה ניזונית מן הגוף[86]. און דעריבער וועט דוקא משיח צדקנו ברענגען די גאולה – די גאולה ו־שלימות פון אַלע ענינים, אויך פון משה רבינו.

ויש לומר אַז דורך דעם וואָס משה האָט אויסגעפירט אַז „שלח נא ביד תשלח", עי"ז וואָס „גואל ראשון הוא גואל אחרון" (כנ"ל סעיף ב), האָט זיך אויפגעטאָן דעם יחוד פוןביידע ענינים ומעלות – אַז משיח האָט אין זיך ביידע ענינים ומעלות: נוסף צו דעם וואָס ער איז אַ מלך, איז ער (אויך) אַ רב[87] (חכמה), וילמד תורה כל העם כולו[88], און אויך צו משה רבינו און די אבות כו'[89] [ועד"ז אין משה – האָט ער אויך די מעלה פון מלך[90], „ויהי בישורון מלך"[91]].

ויש לומר אַז דאָס איז אויך מרומז אין דעם וואָס „משיח" איז בגימטריא „שליח" בתוספת עשר[92] – ווייל שלימות גילוי המשיח איז דורך דעם וואָס ער פירט אויס עבודתו אַלס שליח מיט אַלע עשר כחות נפשו, פון חכמה ביז מלכות.

יא. ע"פ הידוע אַז יעדער איד האָט אין זיך מבחי' משה[93] ומבחי' משיח[94] – איז מובן, אַז באַ יעדער איד איז דאָ מעין פון דיביידע ענינים הנ"ל:

יעדער איד איז אַ שליח של הקב"ה „לשמש את קונו". וכללות שליחותו באַשטייט אין – „להאיר על הארץ"[95], באַלייכטן די גאַנצע וועלט מיט דעם אור הקדושה ואור האלקי. און אין דעם זיינען פאַראַן בכללות צוויי אופנים ע"ד ווי די „שני המאורות הגדולים", „מאור הגדול" און „מאור הקטן"[96] [כידוע אַז „את העולם נתן בלבם"[97], אין יעדער איד שפּיגלען זיך אָפּ כל עניני העולם] – זיין עבודה אַלס אַ משפיע (שמש); און זיין עבודה אַלס אַ מקבל (לבנה), וואָס דורך דעם ווערט אויך „להאיר על הארץ" באור חוזר (ע"ד מתלמידי יותר מכולם[98], וכיו"ב). ויש בזה מה שאין בזה.

---

85) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב). סה"ש תורת שלום ע' 120 ואילך.

86) המשך וככה תרל"ז פצ"א־ב. וראה גם סה"ש תו"ש ס"ע 127 ואילך. סה"מ קונטרסים ח"ב תיג, ב. ובכ"מ.

87) ראה סהמ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך (דרמ"צ קח, א ואילך). ובכ"מ.

88) ראה רמב"ם הל' תשובה ספ"ט. לקו"ת צו יז, א ואילך. ובכ"מ.

89) ראה לקו"ת שם. ובכ"מ.

90) רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו הי"א. ועוד (נסמן בלקו"ש חי"ט ע' 170 הערה 54).

91) ברכה לג, ה. וכפי' חז"ל (מדרש תהלים בתחלתו. שמו"ר פמ"ח, ד. ועוד) שהובא ברמב"ן עה"פ.

92) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 358 ואילך.

93) תניא רפמ"ב.

94) מאור עינים ס"פ פינחס.

95) בראשית א, טו.

96) שם, טז.

97) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ריש ע"ב.

98) תענית ז, א.

Moshiach is the final redeemer coming at the end of all of the service of the entire Exile, just like Malchus is the end of all Sefiros. But there is an advantage to Moshiach over Moshe, the advantage of the Mikabel. Through his self-nullification, he contains within himself, in an inward fashion, all of the Divine energies from above.

The light of the Mikabel is flowing from a higher source than the light of the Mashpia as will be revealed during the days of Moshiach when "the woman will encompass the man." This is the superiority of the body of a Jew over his soul that specifically in it is the power of Essence. Therefore, in the times of Moshiach, the soul will receive its sustenance from the body. This is why specifically Moshiach will bring the ultimate Redemption and completion of everything including even of Moshe.

It is reasonable to assume that through Moshe accomplishing "Send through the one You will send" through that "the first redeemer is the final redeemer," Moshe and Moshiach possess the union of the unique qualities of each. Moshiach therefore contains within himself both strengths. Beyond being the ultimate king, he is also the ultimate teacher, He will teach Torah to the entire Jewish people including to Moshe and the Patriarchs. [Similarly, Moshe also has the quality of king as it says "and there was a king among the Jews"]

It is reasonable to assume that this also hints to the idea that Moshiach equals the numerical value of Shliach plus ten because the completion of the revelation of Moshiach comes through the fact that he executes his service as a **Shliach** with all of his **ten** soul powers from Chochma through Malchus.

11. It is known that every Jew has the aspect of Moshe and the aspect of Moshiach within him. Thus an element of both of these above mentioned powers exists in every Jew.

Every Jew is the Shliach of Hashem to serve Him; the shlichus is expressed through illuminating the entire world with the light of holiness and G-dliness as it is stated "to illuminate the earth." There are two general approaches in this, similar to "the two great luminaries," the great luminary and the small luminary. [It is known that "the world was placed in their hearts" meaning that every Jew mirrors the matters of the world] Every Jew has the service of the Mashpia, like the sun, and the service of the Mikabel, like the moon. which is "to illuminate the earth" in a way of rebounding light. [This is similar to the concept of a person learning "more from my student than from anyone else."] The sun possesses other qualities as each one of these luminaries represents a unique quality, and both are necessary for a Shliach. The moon represents being nullified to the sender; the sun represents independent existence, the Shliach in his role of independent thinker who derives with his own reasoning how to fulfill his shlichus of "illuminating the earth."

ובפרטיות זיינען דאָס דיביידע עני־נים וואָס דאַרפן זיין אין אַ שליח: (א) אַ ביטול צו דעם משלח (ע"ד לבנה), און (ב) אַ מציאות בפ"ע, אַ בר דעת, וואָס קלייבט זיך אַליין פאַנאַנדער מיט זיין אייגענעם שכל ווי ער דאַרף אויספירן שליחותו (ע"ד שמש) – „להאיר על ה־ארץ".

און דערפון וואָס משה ומשיח שטייען בהתאחדות („גואל ראשון הוא גואל אחרון") ווערט מעין זה אויך נמשך כח אין דער עבודה פון אַ אידן, אַז ביי אים זאָלן נתאחד ווערן ביידע ענינים אַלס שליח.

[ויש לומר אַז דאָס איז אויך מרומז אין דעם וואָרט „שמש", וואָס האָט צוויי פירושים: שמש – וואָס באַלייכט (משפיע), „להאיר על הארץ", און „שמש" מלשון שימוש – דער ביטול פון דעם שליח, מצד דעם וואָס „אני נבראתי לשמש את קוני", ביז אַז „אני לא נברא־תי אלא לשמש את קוני"[99]].

וע"פ המדובר לעיל, אַז דער כח אויף ענין השליחות בכלל קומט פון דעם ערשטן שליחות שבתורה – די שליחות וואָס אברהם האָט געשיקט אליעזר'ן צו מאַכן דעם שידוך פון יצחק ורבקה, איז אויך מובן, אַז כשם ווי אין דער שליחות הראשונה, האָט אברהם (דער משלח) געגעבן „כל אשר לו", וואָרום דאָס איז נוגע צו מילוי השליחות בשלימותה, אַז אַלע פרטים וענינים זאָלן זיין דורכגע־נומען מיט דער נקודה כללית פון יחוד מ"ה וב"ן (נישואי יצחק ורבקה), אַזוי אויך בכל שליחות ושליחות פון אַ אידן „לשמש את קונו", באַקומט ער כביכול „כל אשר לו" פון דעם משלח (דער אויבערשטער), ביז דעם כח פון עצמותו ומהותו ית' (וואָס איז כולל „כל אשר לו"), צו אויפטאָן דעם יחוד פון נשמה וגוף פון אַ אידן בעוה"ז הגשמי. און אין אַן אופן, אַז כל הפרטים ופרטי פרטים בעבודתם של ישראל, ווערן דורכגע־נומען בגלוי מיט דעם איין און איינצי־קער נקודה און צוועק: דער גילוי פון משיח צדקנו (שלימות ענין השליחות, יחוד מ"ה וב"ן).

יב. אין דעם אַלעם קומט צו נאָכמער בדורנו זה במיוחד – אין וועלכן ס'איז צוגעקומען אַ חידוש אין דעם ענין השליחות, אַז כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט ממנה געווען יעדער אידן פון דעם דור צו זיין זיינער אַ שליח אין הפצת התורה והיהדות און הפצת ה־מעינות חוצה, ביז צו ברענגען די גאולה האמיתית והשלימה.

און ווי מ'זעט בפועל, אַז איצטער קומט אָן לייכטער מסביר זיין אַ אידן – אפילו אַזאַ וואָס האָט לפני זה בגלוי דערצו קיין שייכות ניט געהאַט – אַז נוסף אויף זיין אייגענער עבודה, האָט ער אויך די אחריות צו זיין אַ „שליח", צו משפיע זיין (פון זיינע מעלות וידיעות כו') אויף אַנדערע, אָנהויבנדיק פון בני ביתו און חבריו וידידיו, און אַלע צו וועמען ער קען דערגרייכן.

און אין דעם קומט צו במיוחד – בנוגע צו די וועלכע האָבן זוכה געווען, אַז פון צווישן עם ישראל גופא, זיינען זיי אויסגעקליבן געוואָרן אַלס שלוחים פון נשיא דורנו, וואָס כל עבודתם בכל המעת־לעת כולו איז געווידמעט צו אויספירן שליחותם אין הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, און ברענגען די גאולה.

99) כ"ה גירסת הש"ס כת"י (אוסף כתבי־היד של תלמוד הבבלי, ירושלים תשכ"ד) במשנה ובריית‌א סוף קידושין. וכן הובא במלאכת שלמה למשנה שם. וראה גם יל"ש ירמי' רמז רעו.

Since Moshe and Moshiach, "the first redeemer is the final redeemer," are united, a parallel of this exists also in the service of a Jew, these two aspects are joined in his role as a Shliach.

[It is reasonable to assume that this is also mentioned in the word shemesh which has two meanings: a sun that illuminates like the Mashpia, "to illuminate the earth," and shamash – "serve." This is the nullification of the Shliach since "I was created l'shamesh - **'to serve'** - my Master (Hashem)" (and the even greater degree of nullification, that of) "I was only created **to serve** my Master (Hashem)."

According to all of the above, the power for all shlichus stems from the first shlichus in Torah, the shlichus of Avraham sending Eliezer to make the shidduch of Yitzchok and Rivkah. With the first shlichus, Avraham, the sender, gave "all his possessions" in order to completely accomplish the shlichus. All the details and matters were penetrated with the complete point of the union of Ma and Ban, the marriage of Yitzchok and Rivka. So too in every shlichus of a Jew "to serve his Maker," he receives so to speak "all His possessions" from the Sender to the extent of the ultimate power of the very Essence and Being. This is the force of Hashem's very essence to accomplish the union of soul and body of a Jew in this physical world. All of the multiple details in the service of the Jew are penetrated, in a revealed way, with the sole point and purpose: **the revelation of Moshiach Tzidkeinu**, (the completion of shlichus, the union of Ma and Ban.)

12. Something new was added to the concept of shlichus specific to our generation. The Rebbe, my father-in-law, the leader of our generation, appointed each and every Jew of this generation to be his Shliach, to spread Torah, Judaism and Chassidus outward to bring the true and ultimate Redemption.

We see that now it is much easier to explain to a Jew, even to such a person that previously did not seem at all personally connected to the concept of shlichus, that in addition to his own personal divine service, he now has the responsibility to be a Shliach. He has to be Mashpia from his qualities and knowledge. This begins with one's family and friends and extends until all those that a person can reach.

How much more so does this apply to all those who, from the Jewish nation itself, were chosen to be the Shluchim of the leader of our generation, who are **entirely** dedicated, twenty-four hours a day, to fulfilling their shlichus in spreading Torah, Judaism and Chassidus outward and in bringing the Redemption.

ועאכו״כ ווען די שלוחים מכל קצוי תבל קלייבן זיך צוזאַמען אין אַ „כינוס השלוחים העולמי״, וואָס כינוס „לצדי־קים הנאה להן והנאה לעולם״[100], דאָס ברענגט הנאה אמיתית — הנאה דקדושה — להן און לעולם, אויך מלשון העלם והסתר[101]. ובפרט אַז דאָס איז אַ „כינוס השלוחים העולמי״, שלוחים וואָס גע־פינען זיך בכל קצוי העולם כולו, און עבודתם באַשטייט פון מבטל זיין דעם העלם והסתר פון עולם און אים איבער־מאַכן, ביז אַז ער זאָל ווערן אַ דירה לו יתברך, באופן פון יחוד מ״ה וב״ן, אַלס הכנה צו דער גאולה, כנ״ל.

יג. אין דעם גופא — וואָס איז שייך צו דעם כינוס השלוחים בכל שנה ושנה — קומט צו דער חידוש בשנה זו במיוחד אין דעם קשר פון דער עבודת השליחות מיט „שלח נא ביד תשלח״, די שליחות פון משיח צדקנו:

מ׳האָט גערעדט פריער (סעיף א), אַז כ״ק מו״ח אדמו״ר נשיא דורנו האָט מודיע געווען, אַז מ׳האָט שוין פאַר־ענדיקט אַלע עניני העבודה, און מ׳־שטייט שוין גרייט, „עמדו הכן כולכם״, צו מקבל זיין משיח צדקנו.

ווי מ׳זעט דאָס אויך (כמדובר כמ״פ) אין דעם וואָס אין די מאורעות העולם ווערן מקויים כמה סימנים אויף דער גאולה, אָנהויבנדיק פון דעם סימן (אין ילקוט שמעוני[102]) אַז „הגיע זמן גאולת־כם״ פון דעם וואָס „מלכיות מתגרות זו בזו״[103], בפרט אין די מדינות הערביים [כולל — וואָס מ׳האָט געזען בימים אלו, אַז אין דער אַזוי־גערופענעם „ועידת השלום״, האָבן זיי מודיע געווען אַז מ׳איז גרייט מוותר זיין אויף כל הענינים צוליב „שלום״ כביכול, ובפועל האָט זיך אַרויסגעוויזן אַז „לא דובים ולא יער״! ואכ״מ].

און עס איז שוין מקויים געוואָרן דער סימן פון שנה שעברה — ה׳תשנ״א ר״ת הי׳ תהא שנת נפלאות אראנו, און בהוספה בשנה זו — והולך ונמשך — הי׳ תהא שנת נפלאות בה, (און) בתוכה — אַז דאָס (נפלאות) ווערט דער מהות ותוכן ונשמה פון דעם יאָר.

און מ׳זעט בפועל ווי עס איז געוואָרן און עס ווערט דער „ילחום מלחמות ה׳״ וינצח בכמה וכמה ענינים — ודוקא מתוך מלחמה של שלום. און נצחון איז אויך מלשון נצחיות, פאַרבונדן מיט דעם גילוי פון „נצח״: נ׳ — גילוי שער הנו״ן, צ׳ — שנת הצדי״ק (ווי אידן האָבן אָנ־גערופן דעם יאָר), און ח׳ — דער גילוי פון משיח צדקנו, וואָס איז פאַרבונדן מיט מספר שמונה (שמונה נסיכי אדם[104]).

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז ווי־באַלד די שלוחים האַלטן שוין פון לאַנג נאָך מילוי התחלת עבודת השליחות ב־הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, און פון לאַנג נאָך אמצע עבודת השליחות, ביז אַז מ׳האָט שוין מסיים געווען די שליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ״ל), ואעפ״כ איז די גאולה האמיתית והשלימה נאָך ניט געקומען בפועל ממש — דאַרף מען זאָגן אַז ס׳איז נאָך גע־בליבן עפּעס צו טאָן וואָס וועט ברענגען די גאולה בפועל.

און דאָס איז: ע״פ הידוע אַז „בכל

100) משנה סנהדרין עא, סע״ב.

101) ראה לקו״ת שלח לז, ד. ובכ״מ.

102) ישעי׳ רמז תצט.

103) מדרש לקח טוב לך לך יד, א. וראה גם ב״ר פמ״ב, ד.

104) סוכה נב, ב.

This is especially so when Shluchim from the entire world are gathered together at the International Conference of Shluchim. The assemblage "of Tzadikim is a benefit for them and a benefit for the world." This brings the true benefit, the benefit of holiness, for them and for the whole world. The conference is called the Kinus Hashluchim **Haolami** – "**International** Conference of Shluchim" - indicating that Shluchim are found in the entire world. Olam - "world" - is also from the term he'elem – "concealment." Their service is expressed in the nullification of the he'elem – "concealment" - of the olam – "world" - and its transformation until it becomes a home for Hashem in a manner of the union of Ma and Ban as a preparation for the Redemption as mentioned above.

13. All of the above connects with the International Conference of Shluchim every year. (But) this year there is something especially new in connection to the shlichus of Moshiach, as Moshe said, "Please send through the one You will send" - "shlach na biyad tishlach."

We spoke earlier that the Rebbe, my father-in-law, leader of our generation, informed us that we have already finished all matters of divine service and we are already standing prepared, "Stand ready all of you", to accept Moshiach Tzidkeinu.

We see, as we have said several times, that the events happening in the world fulfill a number of the signs foretelling the Redemption beginning with the sign in the Yalkut Shimoini - "The time of your Redemption has arrived." We saw this fulfilled with "nations inciting one another" especially Arab countries. [This includes also what we saw now that the so-called peace committee announced that they are ready to give up anything for so-called peace, yet nothing happened. But here is not the time to elaborate on this topic.]

The sign of the previous year, hey tof shin nun aleph – haya tihe shinas niflaos arenu - "and I will show him wonders" has already been fulfilled. This year the wonders continue more widespread with haya tihe shinas niflaos bah – "it will be the year of wonders in it" and bitocha – "within it." Now these wonders have become the essence, the content and the soul of this year.

We see in reality the fulfillment of "He (Melech HaMoshiach) will fight the wars of Hashem" and he will be victorious in a number of matters. Melech HaMoshiach's wars are specifically wars of peace. Nitzachon – "victory" - is also from the word nitzchiyus – "eternal." This is connected with the revelation of Netzach. (Netzach is comprised of nun, tzadik and ches.) Nun: the revelation of the fiftieth gate of G-dliness. Tzadik: the (Rebbe's) ninetieth year, as the Jewish people call this year. Ches: the revelation of Moshiach who is connected with the number eight, as it says that there are eight princes (Moshiach being one of them.)

The Shluchim are long past fulfilling the beginning of their shlichus of spreading Torah, Judaism and Chassidus and long past the middle of their shlichus and even have **completed** the shlichus, as the Rebbe, the leader of our generation, has told us. Nonetheless, the Redemption still has not come in actuality. We must say that something is still left to do in order to actually bring the Redemption.

And this is: It is known that "in every

דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל"[105], "א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו'"[106], וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, דער איינציגער שליח שבדורנו, דער איינציגער משיח שבדורנו, אַז מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט – איז פאַרשטאַנדיק אַז ס'הויבט זיך אָן מקויים ווערן דער "שלח נא ביד תשלח", די שליחות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר. און דערפון איז מובן, אַז די איינציקע זאַך וואָס איז איצטער געבליבן אין דער עבודת השליחות, איז: צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש, בכדי ער זאָל קענען מקיים זיין שליחותו בפועל און אַרויסנעמען אַלע אידן פון גלות!

און דאָס שטייט נאָכמער בהדגשה אין דעם שבת פ' חיי שרה (ווען עס קומט פאָר דער כינוס השלוחים), ווען מ'האָט געלייענט וועגן שליחות אברהם לאליעזר לנישואי יצחק ורבקה, וואָס גיט דעם כח אויף כל עניני השליחות, ובמיוחד – שלימות ענין השליחות פון משיח צדקנו.

און דערצו איז דאָס אויך שבת מברכים ראש חודש כסלו [ובשנה זו – צוויי טעג ראש חודש], דער חודש ה־גאולה, וחודש פון מתן תורה דפנימיות התורה[107], דער חודש השלישי בימי הגשמים [כנגד חודש השלישי בימי הקיץ[108] (חודש סיון) – דער חודש פון מתן תורה הנגלית[107]]. ולהוסיף, אַז גשמים איז אויך פאַרבונדן מיט שליחותו של משיח – מלמטה למעלה (ע"ד לבנה), "ואד יעלה מן הארץ"[109], אַז דוקא "מן הארץ" (ב"ן), אַ נשמה בגוף, ווערט פון חומריות גשמיות און פון גשמיות ווערט אַן "אד" (יסוד האויר, דער איידלסטער יסוד), וואָס איז "יעלה" למעלה מעלה, נאָך העכער פאַר "ורוח אלקים מרחפת על פני המים", "זה רוחו של מלך ה־משיח"[110] – ווייל עס ווערט די תחי' אַלס נשמתו דכ"ק מו"ח אדמו"ר בפועל ממש, אַלס נשמה בגוף (און ניט בלויז ווי ער איז "רוח . . מרחפת על פני המים").

יד. דערפון האָט מען די הוראה בפו־על וואָס מ'דאַרף אַרויסנעמען שטייענ־דיק איצטער באַ דער התחלה ופתיחה פון דעם "כינוס השלוחים העולמי":

לכל לראש – דאַרף מען אַרויסקו־מען מיט אַ הכרזה והודעה צו אַלע שלוחים, אַז די עבודת השליחות איצטער און פון יעדער אידן באַשטייט אין דעם – אַז מ'זאָל מקבל זיין פני משיח צדקנו.

דאָס הייסט: אַלע פרטים אין דער עבודת השליחות פון הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, דאַרפן זיין דורכגענומען מיט דער נקודה – ווי דאָס פירט צו קבלת משיח צדקנו.

ווי אונטערשטראָכן אין דעם נושא הכינוס – "כל ימי חייך להביא לימות המשיח"[111]: אַלע עניני עבודה (בכל ימי חייך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) דאַרפן זיין דורכגענומען מיט "להביא לימות המשיח", ניט בלויז "לרבות" (ווי עס שטייט בכ"מ), אַז ער

105) פי' הברטנורא למגילת רות.

106) ראה שו"ת חת"ס חו"מ (ח"ו) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח פאת השדה מע' האל"ף כלל ע'. ועוד.

107) ראה לקוטי לוי"צ אגרות ע' רה. ריז.

108) ראה ל"ת להאריז"ל פ' ויצא. ועוד.

109) בראשית ב, ו.

110) בראשית א, ב. ובב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

111) ברכות פ"א מ"ה.

generation there is an individual born from the children of Yehuda who is worthy to be the Moshiach for the Jewish people." "One who, from his own righteousness, is worthy to be the redeemer and when the time will come Hashem will reveal Himself to him and send him, etc." According to the proclamation of the leader of our generation, the only Shliach in our generation, the only Moshiach of our generation, we have already completed all divine service. It is understood that the "Please send through the one You will send," the shlichus of the Rebbe, my father-in-law, is beginning to be fulfilled.

From this it is understood that the only thing left in our shlichus now is: **to accept Moshiach Tzidkeinu in actuality** in order to enable him to fulfill his shlichus in actuality and take all the Jewish people out of Exile!

This is more strongly emphasized when we find ourselves in Shabbos Parshas Chayai Sara, in which the Shluchim Conference takes place, when we read in the Torah about Avraham's shlichus of Eliezer for the marriage of Yitzchok and Rivka. This empowers all issues of shlichus, especially the completion of the shlichus of our righteous Moshiach.

In addition, this Shabbos is shabbos mevarchim rosh chodesh Kislev. [This year rosh chodesh is two days.] Kislev is the month of **Redemption**, being the month of the giving of the inner dimension of Torah. Just as the revealed Torah was given in the third month of the summer months, Sivan, the inner dimension of Torah was given in the third month of the winter months (Kislev), the months of rain.

The rains are connected also to the shlichus of Moshiach. Just as rain was water on earth refined to a vaporous state that rises to ultimately form rain clouds, so too, our service is the utilization and transformation of the physicality of this world to elevate it to a higher spiritual reality, "And a mist will rise up from the earth." Through the spiritual service symbolized by the waters rising to become mist, we will reveal what was originally "on the face of the waters." "The spirit of Hashem hovers over the face of the waters." "This is the spirit of Moshiach."

14. From this we can take a lesson in actuality now, at the beginning and opening of the International Conference of Shluchim. First and foremost, we have to proclaim to all Shluchim that all the details in the shlichus of spreading Torah, Judaism and Chassidus outward must be penetrated with one goal, the acceptance of our righteous Moshiach.

As emphasized by the theme of the conference, "'all the days of your life' to **bring about** the days of Moshiach," all types of divine service all the days of your life, in all the details and hours of the day, need to be permeated with "to bring to the days of Moshiach." Not merely to include, (as is written in several places), for this

(דער שליח) שטייט און וואַרט ביז משיח וועט קומען און דעמולט וועט ער אין דעם איינטייל נעמען און דערפון הנאה האָבן וכו', נאָר – "להביא", ער טוט כל התלוי בו צו ברענגען "לימות המשיח" לשון רבים, ניט בלויז די התחלה פון איין טאָג נאָר פון ימות (ל' רבים) – ימות המשיח (און ניט נאָר ווען משיח איז "בחזקת משיח"[81], נאָר אַלע ימות המשיח – אויך די שלימות פון "משיח ודאי"[81] וכו').

ובפשטות מיינט דאָס – אַז פון דעם כינוס השלוחים דאַרף מען קומען און להביא החלטות טובות ווי יעדער שליח דאַרף זיך אַליין צוגרייטן און צוגרייטן אַלע אידן במקומו ובעירו וכו' צו מקבל זיין פני משיח צדקנו, דורך דעם וואָס ער איז מסביר דעם ענין פון משיח כמבואר בתושב"כ ובתושבע"פ באופן המתקבל צו יעדערן לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – דורך לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן פון חכמה בינה ודעת.

און היות אַז דאָס איז די עבודה פון דעם זמן, איז מובן אַז דאָס איז שייך צו יעדער אידן אָן אויסנאַם כלל.

טו. ויהי רצון, אַז דורך דעם וואָס יעדער שליח וועט ממלא זיין תפקידו בשלימות מיט אַלע זיינע עשר כחות הנפש, און בפרט אַז אַלע שלוחים וועלן זיך "צוזאַמענלייגן" יכנסו אין דעם – וועט מען תיכף ומיד ממש ברענגען (הגילוי ושלימות פון) דעם שליח ה־עיקרי והאמיתי צוזאַמען מיט גילוי עשר כחות שלו – "שלח נא ביד תשלח", דער שליח שבדורנו – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – און ווי דאָס איז געווען בדור שלפניו, אַז כ"ק מו"ח אדמו"ר איז נתאחד געוואָרן מיט אביו וואָס ער איז געווען בנו יחידו, אַזוי אַז מ'האָט די שלימות פון אַלע "שבעה קני המנורה", אַלע שבעה דורות.

ועוד ועיקר: וויבאַלד אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט די עבודת השליחות – קומט צוגיין יעדער שליח צו דעם משלח האמיתי, דער אויבערשטער, און איז מודיע: עשיתי את שליחותי, און איצטער איז געקומען די צייט אַז דו כביכול זאָלסט טאָן דיין שליחות [וואָס אויך דער אויבערשטער איז אַ שליח ("מגיד דבריו ליעקב גו'"[112]), און צוזאַ־מען מיט די עשר ספירות – איז עצמות ומהות אַליין כביכול משיח צדקנו]: "שלח נא ביד תשלח"[113] – שיק אונז משיח צדקנו בפועל ממש!

און אפילו אויב עס קען נאָך זיין אַ ספק אַז דער אויבערשטער וויל האַלטן אידן נאָך אַ רגע אין גלות צוליב דעם גודל הנחת רוח והנאה וואָס די עבודה אין גלות פאַרשאַפט אים – שרייט אַ איד: "כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"[114], אַלץ וואָס דער בעה"ב זה הקב"ה זאָגט דאַרף מען טאָן "חוץ מצא", צו בלייבן נאָך אַ רגע ח"ו במצב פון "צא" בחוץ פון שולחן אביהם, מען בעט און מען מאָנט כביכול באַ דעם אוי־בערשטן: "שלח נא ביד תשלח" – בשנת ובתחלתה "יד תשלח" און ברענג שוין די גאולה האמיתית והשלימה!

און צוזאַמען מיט שלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פ' ברכה) האָט מען גלייך די שלימות הנישואין – שיר השירים – פון ישראל וקוב"ה [ובפרט דורך דעם וואָס מ'נעמט אָן אויך די

112) תהלים קמז, יט. וראה שמו"ר פ"ל, ט.

113) להעיר מהשייכות לשנה זו – ד"שלח נא ביד תשלח" הוא ר"ת תשנ"ב.

114) פסחים פו, ב.

would imply that the Shliach is standing and waiting for Moshiach to come and then he will partake and benefit from Moshiach, but rather "to **bring about**" – the Shliach does all that is dependent on him in order "**to bring**" to the days of Moshiach. Not only the beginning of one day, but rather days [in plural.] This means not only when Moshiach is Bechezkas Moshiach – "the assumed Moshiach" - but rather all the days of Moshiach including the completion of Moshiach Vadai - "the absolute Moshiach."

Simply this means - that from this Conference every Shliach must make positive resolutions how he must prepare himself and all the Jews in his area and in his city to accept our righteous Moshiach by explaining to them the concept of Moshiach as is explained in the Written and Oral Torah in a manner that will be **accepted** to each person according to his intellect and comprehension. This includes learning about Moshiach and Redemption especially in a way that uses all of the intellectual faculties.

Since this is the divine service of our time, it is understood that it is relevant to every Jew without exception at all.

15. May it be Hashem's will that as a result of all the Shluchim together immersing themselves in fulfilling their job completely with all of their **ten** soul powers, the complete revelation of the primary Shliach, the true Shliach, together with his ten soul powers will immediately occur. "Please send through the one You will send." This is the Shliach of our generation, the Rebbe, my father-in-law, leader of our generation.

As it was in the generation before him, the Rebbe, my father-in-law, was **united** with his father as he was his only son, in a way that we have the completion of all "seven branches of the menorah," all seven generations.

The main point is: since we already completed the service of shlichus Every Shliach should go to the ultimate Sender, Hashem, and inform "I have done my shlichus, and now the time has come for You, Hashem, so to speak, to do Your shlichus." As we know, everything Hashem tells us to do He does. This means that Hashem is a Shliach and together with His **ten** Sefiros, His essence itself, so to speak, is our righteous Moshiach. "Hashem, 'please send through the one You will send,' and send us Moshiach in actuality!"

There might still be room for doubt that maybe Hashem wants to hold the Jewish people in Exile for another moment because of the great pleasure derived from the service in Exile. But a Jew screams, "Whatever the Master of the house tells you, you must do, except when He tells you to leave." Whatever the Master Hashem tells us, we need to do except when he says, "Out!" We cannot remain another second in a situation of "out," out from the table of our Father. We request and demand, so to speak, from Hashem, "Please send through the one You will send. "In the **beginning** of this year, yad tishlach – "the one You will send" – (5752) bring **already** the true complete Redemption!

Together with the completion of the shlichus at the end of Likutei Torah, there is immediately the completion of the marriage, Shir Hashirim, of the Jewish people and Hashem. [Especially through accepting upon ourselves

החלטה טובה צו לערנען גאַנץ ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. וואָס דורך לימוד התורה ב־ענינים אלו, איז דאָס נאָכמער ממהר די המשכה בפועל],

ביז באופן אַז נקבה תסובב גבר, דער אויבערשטער אַליין כביכול דאַנקט אָפּ אידן, יעדער איד און אַלע אידן, פאַר זייער עבודה (אפילו אויב דאָס איז ניט געווען בתכלית השלימות),

און ער פירט אַלע אידן אין ארץ הקודש, ירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי, ועוד והוא העיקר — תיכף ומיד ממש.

the good resolution to learn all of Torah Or and Likutei Torah, the drawing down of Redemption in actuality will be hastened even more.]

This will be in a manner of a “woman encompassing a man”. Hashem himself will acknowledge and give thanks, so to speak, to the Jewish people, to each Jew and all Jews, for their service, even if it was not completely perfect.

And he will lead all the Jewish people to the holy land, to Yerushalayim the holy city, to the holy mountain, to the third Beis Hamikdash and the main thing is – immediately!

לזכות

כ״ק אדמו״ר מלך המשיח שליט״א

מהרה יגלה אכי״ר

יה״ר שיראה רוב נחת מבניו – התמימים בפרט,
משלוחיו, חסידיו וכלל ישראל – בכלל
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו הק׳
ויבנה ביהמ״ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו תיכף ומי״ד ממ״ש!

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד!